

programa 2006_territori

**un territori viu
per un país de futur**

esquerra

Índex

3	LA CATALUNYA QUE VOLEM FER
4	HORITZÓ NACIONAL, GARANTIA SOCIAL, MODERNITAT ECONÒMICA, FORÇA TERRITORIAL
4	APLICACIÓ DE L'ESTATUT, ORGANITZACIÓ TERRITORIAL, AUTONOMIA ELECTORAL
9	UN TERRITORI VIU PER UN PAÍS DE FUTUR
13	ENDRECEM EL TERRITORI, DIGNIFIQUEM EL PAISATGE
15	PLANIFICACIÓ TERRITORIAL
17	PLANIFICACIÓ URBANÍSTICA
18	ORGANITZACIÓ TERRITORIAL
21	CONSERVAR EL TERRITORI PENSANT EN LES PERSONES
22	GESTIÓ I DESENVOLUPAMENT DEL TERRITORI
24	GESTIÓ D'ESPais PROTEGITS I DE LA BIODIVERSITAT
26	GESTIÓ FORESTAL
29	UNA XARXA EFICIENT DE MOBILITAT AL SERVEI DEL PAÍS
33	PLANIFICACIÓ
33	ESTRATÈGIES PER A UNA MOBILITAT EFICIENT
34	XARXA FERROVIÀRIA
36	XARXA VIÀRIA
37	RESCAT DE PEATGES
38	OFERTA EFICIENT DE SERVEIS DE TRANSPORTS
38	NOUS ESPAIS I POSSIBILITATS PER A LA BICICLETA
39	GESTIÓ AEROPORTUÀRIA
40	GESTIÓ PORTUÀRIA
41	DISSENY I LICITACIÓ DE PROJECTES D'INFRAESTRUCTURES
43	PER UN TERRITORI NET I DE QUALITAT
44	RESIDUS
45	QUALITAT AMBIENTAL

47	UN PAS ENDAVANT EN LA NOVA CULTURA DE L'AIGUA
48	ESTALVI
48	REUTILITZACIÓ D'AIGÜES
49	REESTRUCTURACIÓ ADMINISTRATIVA
51	CAP A UNA NOVA CULTURA DE L'ENERGIA
53	L'ENERGIA, EN LA LLISTA DE PRIORITATS
53	TRENCAR LES BARRERES D'UN MERCAT CAPTIU
54	EL SECTOR DE LES ENERGIES RENOVABLES, ESTRATÈGIC PER A LA NOSTRA ECONOMIA
54	DESENVOLUPAMENT DEL PLA DE L'ENERGIA 2006-2015
55	TREBALLAR PER A UNA APAGADA NUCLEAR RACIONAL
55	INFRAESTRUCTURES ENERGÈTIQUES. QUÈ I ON?
57	MESURES D'ECONOMIA AMBIENTAL

La Catalunya que volem fer

Esquerra encara les Eleccions al Parlament de Catalunya d'aquest 1 de novembre de 2006 amb una renovada il·lusió en la consolidació d'una societat avançada i per a tothom i en el refermament del seu compromís per la construcció d'una Catalunya nacionalment sòlida. I ens hi presentem com el que som: un partit lliure de lligams amb grups econòmics i de poder que mediatitzin l'acció política, un partit català que no se subordina a la voluntat de partits espanyols, un partit de gestió honesta amb sensibilitat social i territorial, un partit que escolta la població, un partit que no se sotmet a interessos... **Esquerra és l'esquerra catalana independent**, l'única força política que no depèn de centrals dirigents situades a Madrid ni de poders fàctics i econòmics. L'única capaç de frenar la deriva conservadora i subalterna de les altres dues grans forces polítiques catalanes. L'única capaç de catalanitzar l'esquerra i de fer social el catalanisme. I, justament per això, ens podem comprometre a treballar per canviar les situacions d'injustícia social, de limitació dels drets individuals, col·lectius i nacionals i de marginació territorial, cultural, generacional, de gènere... **Esquerra és la garantia de la transformació social** cap a cotes més altes de llibertat i de justícia. **Esquerra és la garantia de la construcció nacional**, d'un país viu i de futur, amb la seva pròpia identitat en una Europa de les persones i dels pobles, d'una Catalunya que es vol integradora i lliure.

El nostre és un compromís efectiu. **Esquerra és un partit de gestió**: ho demostrarem, dia a dia, als ajuntaments, als consells comarcals i a les diputacions que governa, amb la nostra capacitat de respondre als problemes de les persones –des d'una decidida perspectiva de progrés–, d'escoltar el conjunt dels ciutadans i les seves associacions, de generar projectes útils i engrescadors per al futur... En els dos anys i mig que hem tingut responsabilitats a la Generalitat hem demostrat, també, la nostra capacitat de trobar un ampli consens –amb el Pacte Nacional per a l'Educació, com a senyera–, el nostre ferm impuls a polítiques públiques i socials avançades –la llei de serveis socials, el pla de ciutadania, les construccions escolars i esportives, l'augment de professorat, el pla per a la igualtat de gènere, les accions en favor de la llibertat religiosa i la laïcitat, l'acollida lingüística...–, la nostra implicació en la modernització de les estructures econòmiques i productives –amb la participació en l'Acord estratègic per a la competitivitat, l'establiment de la Bioregión, l'aprovació dels plans de recerca, d'internacionalització de les nostres empreses i l'estratègic de turisme...–, la nostra aposta per l'equilibri territorial –amb un augment molt considerable de les aportacions als ajuntaments, la nostra participació activa en el pla de barris...–, la projecció internacional del país –amb els avenços en l'ús del català a les institucions europees, el salt endavant fet a les polítiques de cooperació, el treball en favor de les seleccions esportives...

l Esquerra és un partit que puja, en ascens, que camina endavant. No només en el darrer cicle electoral –les passades eleccions municipals, al Parlament de Catalunya i al Congrés i Senat espanyols–, sinó en el que tot just encetem. Esquerra ja té ara mateix, a punt, prop de 700 llistes municipals arreu del nostre territori, 200 més que fa quatre anys. Esquerra s'expandeix pel territori, l'esquerra catalana independent s'estén a la nostra societat... En aquestes Eleccions al Parlament de Catalunya, des d'Esquerra hem engegat un procés participatiu i innovador que ens portarà a arribar directament a més de 600.000 ciutadanes i ciutadanes, cara a cara, a escoltar les seves inquietuds i les seves propostes, els seus dubtes i les seves certeses. **Esquerra és un partit que escolta.**

HORIZÓ NACIONAL, GARANTIA SOCIAL, MODERNITAT ECONÒMICA, FORÇA TERRITORIAL

Esquerra, abans que res, és una força política que té un projecte nacional, social i territorial clar: **Esquerra té un projecte sobiranista i progressista.** És el projecte que dóna cos a les més de 1.600 propostes concretes que conformen el nostre Programa per a les Eleccions al Parlament de Catalunya 2006. Un Programa que conté els següents eixos: ciutadania, social, econòmic i territorial per desplegar una acció de Govern nacional i de progrés, adequada a la realitat de la nostra societat i amb les respostes necessàries per avançar tots junts cap a un país millor, més just. Us el presentem en aquests quatre eixos que centren la nostra proposta de Govern:

1. **Una societat moderna per a un país integrador i lliure.**
2. **Un país compromès amb la millora de la qualitat de vida de les persones.**
3. **Un país d'emprenedors amb treball per a tothom.**
4. **Un territori viu per un país de futur.**

Però tampoc no podem oblidar que una part substancial dels nostres problemes i reptes, i moltes de les seves solucions, són, encara avui i malgrat tot, fora de l'estricta competència del Govern de la Generalitat i del Parlament de Catalunya. Que bona part del nostre projecte va més enllà d'una legislatura.

Per això, ens comprometem, també, més enllà de les propostes que conté el nostre Programa. Ens comprometem a continuar treballant, a les institucions de l'Estat i de la Unió Europea, pel reconeixement efectiu de la nostra realitat nacional. Per aconseguir, en aquest període històric, la constitució política d'un Estat plurinacional, pluricultural i plurilingüístic de debò. Per assolir el dret a decidir lliurement, com a nació, el nostre futur. Per obtenir la titularitat i la gestió d'aquells serveis que constitueixen un ple autogovern i encara són a mans de l'executiu central. Per fer del català una llengua com les altres, que es pugui utilitzar plenament a les institucions de l'Estat.

APLICACIÓ DE L'ESTATUT, ORGANITZACIÓ TERRITORIAL, AUTONOMIA ELECTORAL

Aquesta propera legislatura serà la de l'aplicació i el desplegament del nou Estatut d'Autonomia. Esquerra ja ha explicat de manera rotunda i reiterada el desacord amb el trencament de l'acord polític que va dur al Projecte d'Estatut aprovat al Parlament de Catalunya el 30 de setembre de 2005, l'error que va suposar el pacte Mas-Zapatero pel que fa a la renúncia de competències clau i el finançament

necessari... Aquest mateix estiu, amb la dolorosa realitat de la mala gestió de l'Aeroport del Prat i el desgavell inhumà dels fluxos migratoris, hem tingut, malauradament, dos clars i perjudicials exemples d'aquest error. Però, malgrat això, i tot i la baixa participació al referèndum del 18 de juny, **Esquerra es compromet a l'aplicació rigorosa i al desplegament màxim de l'Estatut**. L'àmplia tradició democràtica d'Esquerra i la seva solidesa institucional no fan sinó avalar el fet que acatem sense discussió el resultat del referèndum i ens erigim com a garantia del compliment del nou text estatutari. Com ha succeït amb la Llei de Política Lingüística, a la qual Esquerra, en el seu moment, no va donar suport parlamentari per la seva poca ambició i migradesa, però que ha estat la primera força política que l'ha aplicat, en les seves responsabilitats al Govern, amb la màxima plenitud possible. **Esquerra és la garantia de compliment de l'Estatut**. Esquerra va ser la primera i principal força política impulsora de la reforma estatutària, amb valentia i força. Amb la mateixa valentia i força amb què ara n'impulsarà el compliment i l'assoliment real d'aquells aspectes en què significa un avenç.

I aquesta legislatura serà, també, la de la finalització dels treballs –ja iniciats pel Govern i pel Parlament– en dos aspectes claus de l'autogovern i de la proximitat dels ciutadans a les polítiques públiques, i que el nou Estatut apunta: la nova organització territorial del país en vegueries –eina tant de descentralització administrativa i política de la Generalitat com de millora de la cooperació entre les administracions locals– i la primera llei electoral pròpia –que ha de saber recollir els principis fonamentals de proporcionalitat del vot i de representivitat territorial. Una i altra, impulsades pel nou Govern, han de partir dels treballs ja iniciats i han de tenir el seu lloc de debat en el Parlament, a través del consens polític i de l'audiència del territori. Una i altra, també, han de foragitar el partidisme. Són dos elements claus de política de país.

UNA LEGISLATURA DE CONSENS

Esquerra va ser qui va treballar amb més empena per assolir l'ampli consens que va dur a l'acord parlamentari català per l'Estatut. Esquerra ha protagonitzat els acords de Govern que han tingut més suport social, més consens. El **Pacte Nacional per a l'Educació** n'és, ja ho hem dit, l'exemple més contundent –i una de les promeses protagonistes del programa d'Esquerra per a les Eleccions del 2003 que hem complert en menys d'una legislatura. En uns moments de confrontació política i social, a l'Estat i en d'altres indrets d'Europa, sobre model i realitat educativa, Esquerra va aconseguir fer seure tots els sectors implicats de la comunitat educativa i dels agents socials. Professorat, alumnat, pares i mares, moviments de renovació, representants de l'escola pública i de la diversitat de l'escola privada... I d'arribar a un acord amb la gran majoria d'aquests representants, innovador, amb una alta consignació pressupostària i el compromís de realització de moltes de les reivindicacions històriques de la comunitat educativa. Un acord valorat positivament per gairebé tothom, i només menystingut pels candidats més sectaris i menys interessats en el bé públic. Però, aquest és el camí que ha d'interessar les forces polítiques realment preocupades pel país, per la seva construcció, per la seva cohesió social. I, per això, **Esquerra aposta pel consens social**.

I aquest és el camí, el del consens i de l'acord, que Esquerra proposa i es compromet a impulsar. La propera legislatura ha de ser, doncs, la del consens social i polític i, consegüentment, la de la superació dels partidismes en els grans temes de país i de la participació dels agents socials en el seu disseny. Per això, Esquerra, des del Govern, promourà l'assoliment d'acords en tres grans àmbits:

- **Pacte Nacional d'infraestructures i energia.**
- **Pacte Nacional de salut i benestar.**
- **i Pacte Nacional per a la immigració.**

Tres qüestions cabdals, per al país i per a la gent, per permetre el desenvolupament sostenible i la competitivitat econòmica, per aconseguir l'equitat en el desenvolupament personal i eradicar la marginació de persones i col·lectius, per millorar el present i aconseguir un futur millor.

La recerca del consens és fonamental en tots aquells aspectes que construeixen la cohesió social i territorial de Catalunya, la nostra cohesió com a nació dinàmica, nació de persones. Per això, també, aquesta ha de ser la legislatura de situar la cultura en un lloc capdavanter, com el pilar que també és de la societat del benestar. La cultura entesa com a formació i com a creació, com a patrimoni i com a gaudi. **Esquerra es planteja la cultura com a prioritat.**

MESURES PER A LA CONSOLIDACIÓ DE L'ESTAT CATALÀ DEL BENESTAR

Esquerra es compromet a aplicar amb rigor l'Estatut, a impulsar una política de consens social i polític, a tirar endavant polítiques públiques socials i de modernització econòmica... Però, Esquerra no oblidarà el seu compromís amb el projecte que representa i el seu compromís de continuar treballant en altres àmbits polítics que el Parlament de Catalunya i la Generalitat, per assolir mesures que han de sumar-se a la potencialitat que ja té la Generalitat per poder bastir amb vigor la consolidació de l'estat del benestar català.

L'Estatut finalment aprovat ha renunciat a competències i serveis que hem d'aconseguir per la via de la negociació i el treball dels seus grups parlamentaris a Madrid:

- **L'assoliment de competències en immigració**, especialment pel que fa a control de fluxos, la incidència en origen i la carta de ciutadania.
- **El traspàs de la titularitat i la plena gestió de ports i aeroports**, segons el model que ja és majoritari a Europa, i també de la xarxa ferroviària i dels serveis regionals.
- **Les mesures que ens apropin als resultats del concert econòmic cooperatiu**, amb la gestió efectiva de la recaptació dels impostos i la formulació d'un contingent de cooperació interterritorial en un màxim del 2% del PIB català, amb la disminució de l'ofec del dèficit fiscal, i que ens permetin respondre amb contundència a les nostres necessitats socials i territorials, formatives i productives, d'innovació i d'afermament nacional.
- **La regulació d'un marc laboral propi, autònom**, adequat a la realitat econòmica i social del país.
- **El desplegament de lleis estatals –25– en la línia del reconeixement de la plurinacionalitat de l'Estat**, la seva estructuració federalitzant i la màxima descentralització de la decisió política, incloent-hi el reconeixement de l'ús oficial del català en les institucions de l'Estat i el reconeixement de les seleccions esportives, amb la modificació de la legislació espanyola coercitiva del desenvolupament de la voluntat de les federacions, que són entitats de caràcter privat.

MESURES SOCIALS PER A UN BON GOVERN

Aquest és, però, un Programa per a unes Eleccions al Parlament de Catalunya, un Programa de Govern per a la Generalitat. Per això s'hi desenvolupen més de 1600 mesures possibles, útils, transformadores. Una proposta progressista i catalanista. Un Programa de Govern pragmàtic i agosarat.

La reducció a la meitat del temps d'ara de les llistes d'espera per a qualsevol atenció mèdica, hospitalització i intervenció quirúrgica, i l'obtenció de diagnòstic en un màxim de quinze dies quan hi hagi sospita d'una malaltia greu, com ara qualsevol tipus de càncer, amb la primera intervenció mèdica en un màxim de quinze dies també en aquests casos. **La subvenció als joves del 25% del cost del lloguer de 25.000 pisos**, a fons perdut, tot tenint en compte la diversitat territorial i el poder adquisitiu dels sol·licitants. **El suport, en forma de crèdits, a la creació de llocs de treball fixos** i a la creació

de micro, petites i mitjanes empreses. **Multipliquem per 10 l'atenció domiciliària** a les persones dependents que no es poden valer per elles mateixes. La Generalitat haurà de **garantir que tothom pugui exercir el seu dret a utilitzar el català** en qualsevol situació, amb cursos i activitats per a tothom, aules d'acollida i mesures actives, en compliment del mandat estatutari que cap ciutadà o ciutadana pugui al·legar desconeixement de les dues llengües oficials. Farem efectiva la reutilització i progressiva **gratuïtat del material i llibres de text escolars**, que ha de suposar, ja a tots els centres a partir del curs 2007–2008, i com a culminació d'una primera fase, un estalvi del 85% en la despesa de les famílies i que seran gratuïts per a les famílies amb un nivell de renda més baixa. I 1600 compromisos més.

Propostes per a tothom i per tot arreu, que trobareu desenvolupades en cadascun dels quatre eixos en què s'estructura aquest Programa.

Un territori viu per un país de futur

Al llarg d'aquests darrers anys, s'han constatat dues evidències en les qüestions ambientals: d'una banda, les dificultats de la lluita contra l'escalfament global, ja que s'ha comprovat que la inèrcia de les emissions d'origen humà de gasos d'efecte hivernacle és de difícil reversió i que les mesures implementades fins ara a escala mundial no han estat suficients per canviar la tendència de l'augment de les emissions.

De l'altra, s'ha posat definitivament sobre la taula la necessitat de plantejar canvis profunds en el sistema de proveïment energètic, amb alguns fets incontrovertibles: l'apropament de l'anomenat *pic del petroli*, amb conseqüències immediates en l'augment del preu i en la inestabilitat geopolítica; la inviabilitat econòmica, tecnològica i ambiental de l'energia nuclear com a substitutiu dels combustibles fòssils i la incertesa sobre els diferents camins de recerca que, arreu del món, intenten apropar-se a solucions generalitzables i quantitativament importants que ajudin a iniciar la transició cap a un model senzillament viable.

D'altra banda, molts dels informes d'abast mundial d'organismes i institucions acreditats assenyalen que indicadors com els de pèrdua de la biodiversitat, de pèrdua de sòl productiu, de qualitat de l'abastament d'aigua i d'altres segueixen tendències negatives que les mesures polítiques aplicades fins ara només han pogut alleugerir de forma regional o local. En aquest sentit, cal destacar la tendència de les economies occidentals o més desenvolupades a externalitzar cada cop més els costos ambientals dels seus sistemes cap a països tercers amb més permissivitat ambiental i que, paradoxalment, solen ser els reservoris de la diversitat ambiental del planeta.

En resum, podem dir que, mentre que la sensibilització i la conscienciació sobre els problemes territorials i ambientals estan cada cop més esteses entre la població i són cada vegada més sòlides —especialment en el que podríem anomenar-ne el Primer Món—, els hàbits i les maneres de fer de la societat no canvien al mateix ritme i es constata una dificultat real molt gran per assolir noves conductes que facilitin el canvi cap a un model més sostenible.

Catalunya pateix aquests problemes globals, però també té alguns afers ambientals i territorials propis que mereixen solucions específiques, a les quals, per tant, cal destinar una atenció especial.

Una de les mancances principals sofertes pel nostre país durant tots els anys de democràcia ha estat la manca de planificació territorial. No hi ha hagut unes pautes clares de creixement i, per tant, s'ha

consolidat un cert desori urbanístic i territorial. Aquest no-model territorial s'ha demostrat excessivament consumidor de sòl i, així, la taca urbanística s'ha anat estenent de manera dispersa i anàrquica, sense una idea clara i global de cap a on es volia anar i, encara pitjor, sense un model de gestió pensat per a aquesta dispersió.

Aquesta inexistència de figures de planificació territorial ha generat importants disfuncions territorials. L'excés de construcció al litoral, la proliferació de polígons industrials mig buits, el creixement discontinu i la pressió sobre espais de gran valor natural són alguns dels problemes més greus que afronten i continuaran afrontant les nostres comarques, i que ens porten cap a una banalització i despersonalització del territori.

La forma d'ocupació dispersa del territori –sens dubte, la més agressiva– genera impactes paisatgístics severos, l'esquarterament de les unitats naturals i socials, l'augment de la mobilitat forçada, la dificultat i l'encariment en la prestació de serveis bàsics, la desestructuració social i un llarg llistat d'efectes secundaris que fan qüestionar-ne seriosament la viabilitat.

En referència als plans territorials, els instruments de planificació supramunicipal, impulsats per Esquerra en l'acord del Tinell, s'han de completar i desplegar per tal de desencadenar, de manera efectiva, una nova política d'ocupació del territori més eficient, amb la qual amb menys ocupació de sòl obtenim els mateixos beneficis, i enfocada a equilibrar el país en igualtat d'oportunitats i de rendes.

D'altra banda, cal desenvolupar tot un seguit de plans directors urbanístics que coordinin els criteris d'urbanització de zones determinades del país o que prevegin projectes d'especial interès que necessitin previsiones de sòl, com ara traçats ferroviaris o d'infraestructures de telecomunicacions.

Cal esmentar específicament el Pla director urbanístic del sistema costaner, inclòs per Esquerra en l'acord del Tinell, que ha suposat un element més de protecció de les nostres costes. Aquest instrument és un element bàsic per a la protecció del litoral, una de les àrees amb un historial més llarg de pressió urbanística i on, paradoxalment, el paisatge té un rendiment econòmic i social més important.

En la mateixa línia, han de ser objecte d'especial atenció i planificació els espais fluvials. La seva funció com a vertebradors del territori, fonts de biodiversitat, així com els riscos que comporta ocupar-los per a la seguretat de les persones n'han de fer un element de planificació i preservació prioritari. D'altra banda, les àrees de muntanya, per la singularitat orogràfica que tenen, el paper estructurant i la sensibilitat demogràfica, han de ser considerats espais estratègics de preservació i, alhora, de desenvolupament.

Finalitzant la visió global de la planificació territorial pels dos extrems, la revisió del Pla territorial general de Catalunya i l'adaptació dels plans d'ordenació urbanística municipal en la nova llei seran dos reptes indefugibles en la propera legislatura.

L'anàlisi de la mobilitat de persones i mercaderies és l'altre pilar fonamental de la política territorial. No hi pot haver una estratègia d'infraestructures sense una anàlisi prèvia profunda de la mobilitat existent i de la desitjable, i s'ha de desenvolupar un conjunt de polítiques actives de gestió de la mobilitat en què un dels factors sigui la implementació de les infraestructures necessàries, però no l'únic. És evident que el país està infradotat en determinades infraestructures i que les dotacions econòmiques per a aquesta finalitat han estat repetidament insuficients, per les mancances en el sistema de finançament autonòmic i per la deixadesa crònica del Govern espanyol en inversió al Principat. Però encara hi ha dos factors que alteren el mapa català de les infraestructures: d'una banda, el sistema de peatges discriminatoris, que obliguen a duplicar esforços, inversions i consum de territori, i de l'altra, la manca de capacitat de gestió de la totalitat de les infraestructures de transport del país, que el nou Estatut només solucionarà en part.

La revisió del model d'organització territorial actual ha d'anar en el sentit que qualsevol ciutadà, visqui on visqui, gaudeixi dels mateixos drets i oportunitats. L'organització territorial de Catalunya s'ha de basar en dos nivells territorials bàsics de naturalesa política i administrativa: els municipis i les vegueries. En matèria ambiental i territorial, les consideracions sobre aquesta darrera legislatura vénen determinades estretament pel compliment dels continguts del pacte del Tinell, que preveia una sèrie de mesures de protecció del territori i de progrés ambiental que no havien estat en l'agenda de cap Govern del país fins aquell moment: planificació territorial, planificació energètica, protecció d'espais, nova cultura de l'aigua, etc. El contingut era força ambiciós i preveia fins i tot mesures que, forçosament, abastaven més d'una legislatura. Aquests propòsits del nou Govern de la Generalitat van generar unes grans expectatives no tan sols dins l'entorn social més sensibilitzat sinó molt més enllà encara. Val a dir que, tres anys després, moltes d'aquestes expectatives han quedat frustrades.

L'acció del Govern en matèria de política territorial i medi ambient, a més, s'ha desenvolupat en un clima de contínua alerta i crispació per part de determinats sectors, i des dels departaments corresponents no s'ha sabut transmetre missatges tranquil·litzadors. Però, a més, aquesta mala maror no ha servit per engegar polítiques veritablement avançades i ni tan sols el compliment complet d'allò que establia l'acord de govern, amb la qual cosa el desgast polític dels seus responsables i la mala premsa de les polítiques per la sostenibilitat han estat balders, en especial pels pocs resultats positius que es poden posar sobre la taula al final d'aquesta legislatura escapçada.

Tot plegat, l'incompliment d'una gran part dels compromisos del pacte del Tinell obliga a tornar a plantejar-se, com a objectius de la propera legislatura, bona part del contingut d'aquell pacte.

La gestió hídrica és una assignatura pendent de l'administració ambiental catalana. L'abandonament—encertat— de les polítiques de grans transvasaments fa que l'aplicació dels preceptes del que s'anomena la *nova cultura de l'aigua* hagi de ser més decidida encara, juntament amb la necessitat de transposició de la directiva marc europea d'aigües.

Una altra qüestió que no ha avançat correctament ha estat la política de gestió d'espais protegits i la seva interrelació amb el territori i amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa, que cal preservar i potenciar. En aquest sentit, les nombroses veus sorgides contra les ampliacions proposades pel Govern de la Generalitat—i exigides per la Unió Europea— de la Xarxa Natura 2000 són el símptoma que alguna cosa no s'ha fet bé i que cal cercar un nou model de gestió i de concertació amb el territori.

L'altre element cabdal no resolt és la gestió dels residus. Si bé les polítiques d'incentivació de la recollida selectiva dels residus municipals han significat un avenç per al sistema, val a dir que, a hores d'ara, el país no té completat un sistema de recollida, tractament i reciclatge d'alta eficiència, ni tampoc una estratègia efectiva en la reducció de la producció de residus.

Cal tornar a centrar els esforços a aplicar polítiques orientades cap a la sostenibilitat, tenint en compte que quan parlem de sostenibilitat no parlem de la sostenibilitat dels espais naturals o del planeta Terra; el concepte *sostenibilitat* es refereix a la mateixa activitat humana i integra els objectius ambientals, econòmics i socials. Si el desenvolupament humà no és sostenible, pot quedar seriosament limitat per qualsevol de les tres potes, en forma de manca de recursos, de pèrdua de qualitat de vida o de desigualtats socials i econòmiques. Malauradament, massa sovint s'interpreten les mesures de protecció del medi, de gestió dels recursos o de prevenció de determinats efectes no desitjats com a impedi-

ments per al desenvolupament humà, que massa sovint es confon de forma exclusiva amb el creixement econòmic.

La catalana és una societat avançada, econòmicament activa i, per tant, complexa, que ocupa densament un territori relativament reduït, de manera que la pressió de l'activitat humana sobre l'entorn i els efectes nocius que en reverteixen són molt nombrosos i complexos. Això exigeix solucions i mesures des de la transversalitat sectorial, implicant tots els actors en dansa, i per tant, que les polítiques cap a la sostenibilitat han d'anar lligades estretament amb les estratègies en tots els altres camps: sector primari, política industrial, energia, transport, infraestructures, planificació territorial, model turístic, gestió forestal, comerç o construcció, per posar uns quants exemples.

És bàsic, doncs, que des de tots els àmbits de govern es formulin propostes per la sostenibilitat amb aquest sentit de transversalitat i que es vagin assumint i implementant els petits canvis que han d'ajudar a la transició tranquil·la cap a un canvi de model econòmic, energètic, de transport, etc. que ha de garantir-nos la viabilitat de la mateixa societat amb un alt nivell de qualitat de vida.

A partir d'aquesta anàlisi de la situació al nostre país, les mesures de govern d'Esquerra en política territorial i per la sostenibilitat en la propera legislatura se centraran en les següents línies estratègiques:

- Protegir el territori, iniciant un canvi en la tendència del consum físic de sòl i la pèrdua de sòl productiu, jerarquitzant-ne els usos, amb prioritat de l'interès general. Aplicar mesures legals i fiscals que desincentivin l'ocupació del sòl com a eina de finançament dels municipis.
- Tendir a una xarxa de pobles i ciutats compactes, complexos i integradors, que siguin eficients en l'ús del sòl; que mancomunin equipaments; que siguin multifuncionals quant a diversitat d'oferta de serveis, és a dir, amb barreja d'usos; i que ofereixin possibilitats reals d'integració social, de manera que s'eviti la formació de barris aïllats socialment mitjançant operacions de dignificació i rehabilitació.
- Establir una reserva de sòls estratègica per a equipaments d'interès per al país.
- Confeccionar una xarxa d'espais lliures, no necessàriament protegits, que pel seu valor paisatgístic, agrícola, ecològic, de connexió o vertebrador esdevingui una matriu territorial de qualitat, de manera que se'n garanteixi la conservació futura.
- Establir un nou model de gestió dels espais d'interès, protegits o no, sota un nou concepte, orientat a esdevenir una veritable eina de desenvolupament (no només econòmic, tot i que també) per al territori, vencent les reticències actuals.
- Transició energètica: preparar el país per al canvi energètic que pot representar el risc de canvi climàtic juntament amb les previsions de pic del petroli, prenent l'energètic com un sector estratègic clau en el sistema econòmic i productiu del país, prenent aquest repte com una oportunitat.
- Implementar una veritable nova cultura de l'aigua, amb les mesures de gestió de la demanda encara no explotades que permetin evitar –sense descartar-les, si escau– grans inversions tecnològiques.
- Generalitzar la gestió eficient de tots els residus, amb la prevenció com a criteri bàsic, la generalització definitiva de la recollida selectiva completa i implementant adequadament el cicle de recuperació, amb nous mètodes de tractament que permetin abandonar la incineració en massa.
- Avançar cap a l'economia sostenible, introduint criteris decidits de fiscalitat i economia ambiental que permetin internalitzar els costos ambientals dels processos productius alhora que invertir per millorar-los i invertir en polítiques eficaces de recerca i desenvolupament industrial net.
- Mobilitat: el consum de sòl, la contaminació, el consum energètic o l'efecte hivernacle fan de la mobilitat de persones i mercaderies un dels eixos estratègics bàsics en qualsevol política ambiental. Cal fer propostes agosarades de canvi de model i de limitació d'usos.
- Política forestal: la gran oblidada en la gestió de l'espai natural a Catalunya ha estat la política forestal. Cal fer un esforç important de país per redreçar-la i convertir-la en un factor clau de gestió del territori.

Endrecem el territori, dignifiquem el paisatge

Els darrers 25 anys les qüestions cabdals en matèria territorial no s'han respost d'una manera global i coherent. Cal, doncs, revertir aquesta situació a partir de la planificació territorial, marcar un model clar de país. Un model basat en l'impuls de polítiques progressistes europees en què s'incentivi la natalitat de la població per tal de no dependre, de manera paternalista, de la immigració no finalista. Cal generar llocs de treball adequats a les necessitats dels nous filons econòmics a partir d'una política d'inversió en recerca, desenvolupament i innovació. La planificació del territori no ha de beure de les teories tendencioses que l'únic creixement poblacional futur serà a partir de la immigració, que permetrà mantenir, amb la seva mà d'obra, el nivell de rendes del país. Cal saber quines persones podem acollir amb dignitat; què necessitem i quins perfils de professionals ens calen per tal d'anar a cercar-los en origen. Només d'aquesta manera ajustarem de manera més fidel les projeccions de futur poblacional i de model econòmic, que són les que marcaran les necessitats d'habitatge, d'equipaments i d'infraestructures diverses; és a dir, les que marcaran la planificació territorial. Ras i curt, l'escenari tendencial no ha de marcar el model de país sinó que, ben al contrari, el model de país ha de crear tendències.

Els plans territorials, l'instrument tan reclamat per donar visió de conjunt en l'àmbit supramunicipal –i impulsat per Esquerra en l'acord del Tinell–, s'han de completar i desplegar per tal de fer produir, de manera efectiva, una nova política d'ocupació del territori menys agressiva i depredadora, enfocada a equilibrar el país en igualtat d'oportunitats i de rendes.

D'altra banda, cal desenvolupar tot un seguit de plans directors urbanístics que coordinin determinats indrets de característiques determinades com ara àrees urbanes contigües o projectes d'especial interès supramunicipal que necessitin previsions de sòl, com ara traçats ferroviaris, o d'infraestructures de telecomunicacions.

Cal esmentar específicament el Pla director urbanístic del sistema costaner, proposta d'Esquerra en l'acord del Tinell, que ha suposat un element més de protecció de les nostres costes. Aquest instrument, impulsat pel govern catalanista i d'esquerres, és un element bàsic per a la protecció del litoral, una de les àrees amb més creixement els darrers anys i de més fragilitat en tant que ecosistema. Caldrà, però, anar més enllà en l'intent de desincentivar el desenvolupament d'àrees del litoral que s'han escapat dels instruments de protecció per causa de potencials riscos d'elevat cost de rescabament. Una nova normativa haurà d'aflorar per tal de blindar de manera més ferma encara un element territorial tan sensible i que aporta tant a la riquesa del país com és el nostre litoral.

En aquesta línia argumental, seran objecte d'especial atenció i planificació els espais fluvials, la integritat i preservació dels quals prevaldrà per damunt de qualsevol altre aspecte urbanístic o territorial. La seva funció com a vertebradors del territori, fonts de biodiversitat; subministradors de recursos tangibles i intangibles, i potencials generadors de riquesa fa que la seva preeminència jeràrquica sigui sobirana sobre qualsevol decisió que s'hagi de prendre damunt del territori. Altres factors gens menys-preables, com ara els riscos en la seguretat derivats de l'ocupació d'aquests espais, en fan una política d'atenció prioritària.

La planificació, en tots els àmbits, atindrà de manera específica els trets propis de les zones de muntanya en tant que la seva singularitat orogràfica els dóna un rang de paper estructurant territorial i sensible, alhora que mereixerà una especial atenció. En aquest sentit, Esquerra vol tancar més en ferm les limitacions de construir en pendents superiors al 20% que emanen de les directrius del Pla territorial general de Catalunya. La llei vigent deixa massa discrecional la decisió de considerar si un municipi no té altra forma de construir que no sigui en indrets amb aquests pendents.

En l'últim graó de la jerarquia de planejament, cal que abans del 2010 tots els municipis de Catalunya disposin del pla d'ordenació urbanística municipal adaptat a la nova llei. L'aposta que aquesta darrera va fer per l'impuls de l'habitatge públic i per la sostenibilitat territorial fa que no s'hagi d'esperar més a adaptar totes les normes urbanístiques municipals al nou model de país que determinaran els plans territorials parcials.

En darrer terme, caldrà revisar el Pla territorial general de Catalunya, per adaptar-lo als nous temps i a les noves previsions de creixement poblacional, a les noves tecnologies i a la nova cultura d'estalvi de sòl i de protecció del territori.

Aquests són els reptes que es plantegen els propers anys:

- Posar fi al consum indiscriminat del sòl basat en la urbanització dispersa, en l'especialització de les funcions en el territori i en la duplicitat d'equipaments que, altrament, podrien ser compartits. Algunes eines, en espera d'aconseguir un finançament millor per als municipis, per tal que no depenguin de la venda de sòl, passen per la instauració d'instruments que desincentivin aqueix tipus d'urbanisme.
- Bastir una xarxa de pobles i ciutats compactes, complexos i integradors, que siguin eficients en l'ús del sòl; que mancomunin equipaments; que siguin multifuncionals quant a diversitat d'oferta de serveis, és a dir, amb barreja d'usos; i que ofereixin possibilitats reals d'integració social, de manera que evitin la formació de barris aïllats socialment mitjançant operacions de dignificació i rehabilitació.
- Trobar solucions consensuades al problema de les urbanitzacions. Els problemes que generen o poden generar són diversos: aïllament social, encariment dels serveis, marginació, problemes de seguretat i impactes ambientals. Tots aquests problemes difícilment poden afrontar-se des d'una òptica únicament municipal; per això cal una actuació del govern del país en tant que fenomen generalitzat d'àmbit supramunicipal.
- Establir una reserva de sòls per a equipaments d'interès per al país.
- Blindar una xarxa d'espais lliures que, pel seu valor paisatgístic, agrícola, ecològic, de connexió o vertebrador, mai no han de ser transformats.

PLANIFICACIÓ TERRITORIAL

PLANIFICAR AMB VISIÓ DE PAÍS, SUPERANT ELS LOCALISMES

Hem de crear un marc clar i consensuat, amb visió de país, d'establiment dels usos del sòl a escala supramunicipal per tal d'assolir una distribució eficient en el territori, tot consolidant el model de viles i ciutats compactes, complexes i integradores; una protecció estructural dels espais lliures i de connexió ecològica; i un repartiment adequat i no replicat d'equipaments i infraestructures d'interès general, així com dels polígons industrials.

Propostes

- Completarem els plans territorials parcials i els farem més vinculants sobre el planejament urbanístic, tal com marca la llei de política territorial.
- Revisarem de manera profunda i amb nous criteris el Pla territorial parcial de les Terres de l'Ebre, per tal de fer-lo més adequat a la realitat de la regió, més detallat i amb la incorporació dels nous criteris de desenvolupament territorial sostenible.
- Redactarem plans directors territorials que puguin perfilar més detalladament i a menor escala alguns dels continguts dels plans territorials parcials.

CERCAR LA IGUALTAT DE RENDES I D'OPORTUNITATS ENTRE CIUTADANS INDEPENDENTMENT DEL SEU LLOC DE RESIDÈNCIA

Cal caminar cap a la distribució equitativa en la generació de riquesa i de rendes per tot el país i independentment de la ubicació en el territori vers una millora de la qualitat de vida de les persones del nostre país.

Propostes

- Desplegarem el Pla territorial sectorial d'equipaments comercials per tal d'evitar l'aïllament de les grans superfícies comercials respecte de les trames urbanes, per tal de reduir la mobilitat forçada i per protegir i potenciar el comerç de proximitat i de qualitat.
- Impulsarem la mancomunitat de polígons industrials per tal que l'autèntica motivació de la seva existència sigui generar activitat econòmica de cert valor afegit i no pas suplir les mancances de finançament dels ajuntaments, cosa que repercuteix en polígons industrials que són sobretot naus de magatzem, sense cap valor productiu. Els polígons industrials mancomunats hauran de ser equitatius en distribució de càrregues i beneficis que n'evitin una proliferació excessiva.
- Donarem preeminència a les iniciatives innovadores d'activitat econòmica arrelada a la identitat i els valors del paisatge i del territori, aquells que atorguen valor afegit.

REDUIR EL CONSUM INDISCRIMINAT DE SÒL

El consum indiscriminat de sòl produeix degradació del territori. Per tal d'evitar la dispersió urbanística, que produeix disgregació social, fenòmens d'inseguretat ciutadana, encariment de serveis i manca d'identificació comunitària, cal reconduir aquesta situació.

Propostes

- Planificarem i executarem les infraestructures de mobilitat en funció del model urbanístic i d'implantació de les activitats en el territori.
- Vincularem la planificació d'infraestructures a les projeccions dels plans territorials parcials.
- Planificarem les àrees de desenvolupament urbanístic en funció de la capacitat de servei amb transport públic.

- Mantindrem el criteri de la llei d'urbanisme de no desenvolupar projectes urbanístics sense tenir en compte les implicacions sobre la mobilitat que comportarien.
- Deslligarem l'impuls de les activitats turístiques dels processos de creixement urbanístic.
- Impulsarem eines urbanístiques que impedeixin desenvolupar actuacions urbanístiques inapropiades que atemptin contra el desenvolupament sostenible sota el fals criteri d'un model turístic caduc i de curta volada.
- Redactarem el pla director dels camps de golf i d'espais similars per tal de determinar-ne la capacitat d'assumpció del territori en funció de variables ambientals i econòmiques.
- Limitarem l'augment de qualificacions de sòls industrials en aquelles comarques on hi ha una oferta de sòl vacant per damunt del 30% del sòl industrial net total.

ELS ESPAIS LLIURES, LA MATRIU DE TOT EL TERRITORI

Cal protegir i gestionar amb visió estratègica els espais lliures. Els que no estan urbanitzats, independentment de la seva classificació urbanística i del seu nivell de protecció, són els que estructuraran tot el territori, donen continuïtat i relliguen la malla damunt de la qual s'assenten les activitats humanes.

Propostes

- Farem el pla territorial dels sistemes de connexió ecològica.
- Aplicarem amb rigor la normativa que determina l'activitat urbanística en el sòl no urbanitzable, per tal de protegir-lo.
- Completarem la Planificació dels espais fluvials iniciada, li donarem rang de pla territorial sectorial i n'establirem programes de desenvolupament, tot vinculant-la a la revisió del Pla territorial general de Catalunya.

PER FI, GESTIÓ I PROTECCIÓ EFICAÇ DEL SÒL NO URBANITZABLE

Propostes

- Aplicarem figures jurídiques de protecció clara del sòl no urbanitzable i en reglamentarem de manera detallada els usos permesos.
- Restringirem la reclassificació del sòl no urbanitzable a casos de justificació i d'interès general i sempre que no hi hagi alternativa en altres classes de sòl.
- Establirem mesures fiscals per tal de desincentivar reclassificacions de sòl no urbanitzable a sòl urbà o a sòl urbanitzable.
- Cercarem mecanismes que permetin alentir, i si escau desincentivar, la urbanització de determinats sòls urbanitzables.
- Aprovarem la Llei de finançament dels espais no urbanitzables amb la instauració d'un cànon ambiental de l'1% sobre les noves urbanitzacions, obres i actuacions d'interès públic que hagin d'emplaçar-se en sòl no urbanitzable.
- Donarem suport a iniciatives locals aportades des dels ajuntaments o ens privats per a la gestió del sòl no urbanitzable.

LA VALORACIÓ DEL PAISATGE, EINA PER A LA PROTECCIÓ

- Elaborarem les cartes i els catàlegs del paisatge que siguin propis de cada unitat de paisatge identificada.
- Aprovarem una normativa sobre paisatge arquitectònic.

PLANIFICACIÓ URBANÍSTICA

REORIENTAR EL CREIXEMENT URBANÍSTIC ACTUAL

CAP A UN DESENVOLUPAMENT URBANÍSTIC SOSTENIBLE

El model d'Esquerra de desenvolupament urbanístic sostenible és el que s'ajusta a les necessitats reals i a les característiques pròpies del territori, respectuós amb l'arquitectura tradicional, vinculat al mateix nucli de població i que potencia la rehabilitació d'habitatges tradicionals en desús i la recuperació dels elements arquitectònics i patrimonials propis; que cerca la integració social entre persones de rendes i orígens desiguals; que promou el comerç i els serveis de proximitat, i la barreja d'aquests elements en l'espai.

Propostes

- Farem que abans de final del 2010 tots els municipis tinguin el Pla d'ordenació urbanística municipal adaptat a la nova llei d'urbanisme per tal que prevegin els requeriments del model de desenvolupament urbanístic sostenible.
- Promourem la revisió de la normativa urbanística per tal de restringir els usos permesos en sòl no urbanitzable.
- Promourem la revisió de la normativa urbanística per tal d'establir restriccions que limitin les opcions de reclassificar sòl no urbanitzable.
- Promourem la revisió de la normativa urbanística per tal d'establir restriccions que limitin les excepcions previstes per poder ocupar sòl amb un pendent superior al 20%.
- Fixarem la prestació de garantia davant la Generalitat de Catalunya per un import del 10% del cost total d'execució de les obres que es realitzin, per cobrir, si escau, les responsabilitats derivades d'incompliments i infraccions, incloent-hi el pla de restauració dels terrenys. En atenció a les característiques específiques del projecte, el Govern de la Generalitat de Catalunya podrà establir l'import mínim de la garantia prestada fins al 20% del cost total de les obres previstes.
- Establirem un cànon sobre la nova ocupació en sòl urbanitzable, en concepte de compensació de l'impacte ambiental, que serà percebut per l'ajuntament o els ajuntaments afectats. L'import es destinarà a preservar i millorar la qualitat ambiental del municipi.

MÉS TURISME I DE QUALITAT, AL MARGE DEL CREIXEMENT URBANÍSTIC

Sovint la realitat ens mostra que el turisme i el creixement urbanístic són indissociables. Cal trencar aquest lligam per produir un turisme de qualitat, tot i que no d'altres rendes necessàriament, que no hipotequi la seva raó de ser, el territori.

Propostes

- Promourem plans urbanístics que cerquin l'activitat arrelada al territori, amb valor afegit, que valori el patrimoni cultural i natural; que basi el turisme en aquests aspectes, per reorientar-lo d'un turisme quantitatiu a un de qualitatiu, i que no hipotequi el futur de les societats locals.
- Impulsarem l'urbanisme de densitat, compacte, per als establiments turístics.

EL REPTE DE LES URBANITZACIONS; QÜESTIÓ DE LÍMITS, QÜESTIÓ DE JUSTÍCIA

En les urbanitzacions trobem problemes de descohesió social, dificultats d'atenció a les persones dependents, dèficit d'equipaments, impacte ambiental, encariment dels serveis i inseguretats.

Propostes

- Afrontarem un pla director de les urbanitzacions, amb el consens dels interessats, per posar límit a un tipus d'assentament que porta problemes a la gent que hi viu i que genera impactes de tota mena en la societat.
- Consensuarem programes d'actuació urbanística en les urbanitzacions sense regulació amb els quals es procedirà a una revisió que, en aquelles parts legalitzables, permeti dotar-les adequadament. Alhora, se n'impedirà el creixement, determinat de mutu acord amb la Cambra de Parcel·listes de Catalunya i altres agents, per tal que les parts residuals i no legalitzables quedin fora de planejament.
- Dotarem de més mitjans humans i materials el cos d'inspecció i de protecció de la legalitat urbanística.
- Promulgarem la Llei de protecció de la biodiversitat, que integri i faci compatible la gestió dels recursos naturals i la conservació de la diversitat biològica de Catalunya. Desenvoluparem el Pla territorial sectorial de sistemes de connexió ecològica.
- Desenvoluparem una eina de gestió adequada per als espais no urbanitzables i de protecció del paisatge.

ORGANITZACIÓ TERRITORIAL

DESCENTRALITZACIÓ, PROXIMITAT I SUBSIDIARIETAT

Cal atribuir més capacitat de decisió a les institucions territorials més properes al ciutadà en els afers públics en què sigui possible.

Propostes

- Aclarirem el repartiment de recursos i competències entre nivells administratius, a fi que els ciutadans puguin demanar responsabilitats a qui realment en té i que tothom tingui els recursos legals i materials necessaris per fer-ho.
- Promourem la Llei d'organització territorial, que presentarà la vegueria com a àmbit d'organització de la Generalitat en el territori i també com a àmbit de representació local i cooperació supramunicipal. S'hi reconeixeran, si escau, subàmbits territorials.
- L'òrgan de govern de la vegueria, en l'àmbit de representació local, serà el consell de vegueria i l'elecció dels membres es farà mitjançant eleccions de segon grau, en funció dels resultats de les eleccions municipals. El veguer serà el president de la vegueria i serà elegit pels membres del consell.
- Aconseguirem l'assumpció per part de l'Estat de la diversitat pel que fa a la planta local.
- Impulsarem el traspàs de competències sobre règim local de l'Estat a la Generalitat. El fet que el Parlament pogués legislar tenint en compte la realitat local de Catalunya facilitaria l'encaix dels ajuntaments en l'estructura del país.
- Afavorirem els ens locals descentralitzats per garantir la identificació de tot nucli de població amb una instància representativa.
- Implantarem mecanismes que permetin als ajuntaments controlar l'estat i l'execució de les infraestructures, ja siguin de l'Estat o de la Generalitat.
- Garantirem la suficiència financera dels ens locals que resulten de l'exercici de competències autonòmiques, una suficiència financera que s'ha de fonamentar en les responsabilitats que tinguin en cada moment atribuïdes per llei.

EFICIÈNCIA, RACIONALITAT I SIMPLICITAT

Hem d'evitar la multiplicació i la dispersió injustificades de nivells de govern i administració.

Propostes

- Impulsarem l'aprovació de la llei de creació de l'àrea metropolitana de Barcelona. Això comportarà la simplificació d'estructures administratives a la regió metropolitana de Barcelona.
- Estudiarem la creació d'altres àrees metropolitanes, com ara les de Tarragona i Girona. Les àrees metropolitanes es crearan per llei en aquelles zones del territori on la continuïtat urbana, la densitat demogràfica i la realitat econòmica i social les facin necessàries.
- Les comarques que quedin integrades en les àrees metropolitanes no constituïran els consells comarcals i les seves competències seran assumides pel consell metropolità.
- Fomentarem la mancomunitat de municipis.
- Impulsarem un canvi legislatiu per tal de mantenir l'IBI com a impost central de la hisenda municipal. Cal, però, millorar-ne l'eficàcia recaptatòria, mitjançant la simplificació i l'agilitat dels processos de revisió cadastral. Incrementarem l'autonomia municipal en la determinació i la gestió de la tributació municipal. Cal transferir als municipis la gestió cadastral.
- Estudiarem la creació de figures tributàries orientades al finançament de les externalitats ambientals de l'activitat personal (residus domèstics, sanejament, etc.) i de l'activitat empresarial. El nombre d'aquestes figures hauria de ser al més reduït possible per tal de simplificar el conjunt actual de taxes locals.

HETEROGENEÏTAT, FLEXIBILITAT I ASIMETRIA

Ens comprometem a evitar solucions uniformistes i a atribuir a cada entitat la mesura de poder i de responsabilitat adequada a les seves capacitats i necessitats.

Propostes

- Modificarem el règim competencial dels ens locals de Catalunya, seguint el principi de subsidiarietat. Cal atribuir més competències als ajuntaments especialment pel que fa a benestar social, promoció econòmica, habitatge i ensenyament.
- Assignarem a l'alcalde el comandament funcional i de coordinació de les forces de seguretat actives en el seu territori.
- Avançarem cap a una diversitat més gran en el règim local a mida de les necessitats dels ens locals de Catalunya, d'acord amb la tradició de *cartes municipals*, comuna en altres tradicions jurídiques.
- Les comarques han de ser organismes de cooperació municipal i no ens descentralitzats de la Generalitat.

Conservar el territori pensant en les persones

La gestió sostenible del territori ha d'esdevenir una opció estratègica de país; un actiu insubstituïble per avançar com a societat. Ha de tenir, a més, la complicitat i la col·laboració dels agents socials del territori i és indèstriable del desenvolupament socioeconòmic de la gent que l'habita. Així, la dinamització socioeconòmica de les àrees d'alt valor ecològic, paisatgístic o territorial, protegides o no, esdevé una peça clau de la conservació d'aquests territoris.

A Catalunya hi ha una manca de polítiques integrals i amb dotació pressupostària suficient per a la gestió i la dinamització econòmica i social dels espais protegits i dels espais d'alt valor ecològic, paisatgístic o territorial –com poden ser les àrees de muntanya i les àrees rurals econòmicament menys afavorides, amb territoris ben conservats, amb bons nivells de qualitat ambiental i paisatgística, i amb activitats econòmiques predominantment vinculades al sector primari, ja siguin en declivi, consolidades, emergents o potencials– que genera un desaprofitament de les oportunitats econòmiques que tenen aquest territoris i una manca important en la conservació i la gestió d'aquests espais.

Cal posar fi a la política de la compensació econòmica basada exclusivament en el canvi de valor especulatiu del sòl i donar valor no només al sòl i als espais en funció del seu estat ecològic sinó també a les activitats humanes que contribueixen a la constitució de determinats ambients, ecosistemes i paisatges, que en són una part intrínseca. Cal cercar noves relacions entre els responsables del manteniment de determinades característiques del territori i del paisatge i els sectors que se'n beneficien econòmicament de forma directa.

La gestió forestal al nostre país ha estat la gran oblidada en els últims anys, no s'han esmerçat gaires esforços en la gestió forestal i la prevenció d'incendis. En canvi, en l'extinció s'hi han destinat molts recursos econòmics, tot i que és sabut que la inversió en gestió i prevenció és estalvi en guariment, per no parlar d'un impuls de la diversificació professional, de la qualitat del territori, de la qualitat de vida de la ciutadania, de la seguretat...

L'abandonament dels nostres boscos es tradueix en pèrdua de la biodiversitat i de valor ecològic del bosc i fa que es produeixi un creixement no ordenat i una densificació de les masses forestals que faciliten la proliferació de malalties i l'augment de l'estrès hídric dels boscos, per la qual cosa la producció forestal és de menys qualitat i resulta d'un preu inferior. D'altra banda, l'existència de grans masses forestals contínues, a causa de la reducció de la superfície agrària productiva, afavoreix la propagació

d'incendis forestals, l'extinció del quals necessita grans dotacions pressupostàries any rere any. A tot plegat s'hi ha de sumar una pèrdua en el saber fer, en el saber gestionar, propi de la cultura pagesa.

Les causes principals de l'estat d'abandonament en què es troben els nostres boscos són el domini del mercat per part de monopolis del sector de la fusta i de la generació d'energia a partir de biomassa, que fa que els productes forestals tinguin una baixa rendibilitat econòmica, i les polítiques forestals mancades de recursos pressupostaris suficients. A més, les figures de protecció d'espais naturals existents tenen poca incidència en el territori pel que fa a la gestió forestal i les polítiques forestals i els plans de gestió forestal no disposen de recursos suficients per abastar tot el territori.

Pel que fa al cos d'agents rurals, hi ha una mancança en infraestructures, equipaments i capacitació dels agents en les diferents especialitzacions del cos, que dificulta el control de les activitats en el medi en general i en els boscos en particular.

Per lluitar contra la pèrdua de biodiversitat es van crear els espais naturals de protecció especial i el Pla d'espais d'interès natural (PEIN), que protegeix més del 20% del territori. La llei d'espais naturals de 1985 ha quedat obsoleta en molts aspectes ja que és anterior a la major part de la normativa europea vigent. El PEIN, aprovat el 1992, preveia que fos revisat al cap de 4 anys, i al cap de 14 anys encara no s'ha revisat. A la vegada, encara resta una gran quantitat de plans especials de protecció —instruments bàsics de planificació i gestió d'aquests espais— per redactar i aprovar, i les inversions realitzades estan molt lluny encara de les necessitats reals.

Aquesta manca de recursos, de planificació i de gestió dificulta el compliment dels objectius pels quals han estat creats. D'altra banda, la manca de connexió entre molts espais naturals protegits els aïlla de la resta i no permet establir una veritable xarxa ecològica funcional que garanteixi el manteniment de la biodiversitat.

Recentment ha finalitzat el procés d'ampliació —a instàncies de la UE— de la proposta catalana per als espais de la Xarxa Natura 2000, que conté bons instruments de gestió dels espais. No és, en canvi, un bon exemple de gestió política davant dels agents socials. Aquest fet ha generat contestació en una qüestió que necessita la màxima voluntat política i de consens.

Esquerra s'ha caracteritzat, ja fa anys, per la defensa rigorosa dels drets i de la dignitat dels animals; en aquest sentit, les fites que s'han assolit són satisfactòries, però cal seguir avançant en la consecució d'un nivell de qualitat en el tracte dels animals que sigui un referent mundial. Ara, la prohibició del sacrifici d'animals abandonats per l'1 de gener de 2007, com marca la Llei 22/2003, és un repte que convoca diverses administracions a un compromís ferm per la gestió ètica d'aquesta qüestió.

GESTIÓ I DESENVOLUPAMENT DEL TERRITORI

FER DE LA PROTECCIÓ DEL TERRITORI UNA FONT DE DESENVOLUPAMENT PER A QUI HI VIU

Cal un nou enfocament en la gestió dels espais protegits, incorporant en els plans de gestió, com a eix estratègic fonamental, la dinamització socioeconòmica, la revitalització i el desenvolupament econòmic i social dels territoris d'alt valor ecològic des d'un enfocament integrat, multisectorial i sostenible. Cal entendre el pagès, el ramader o el propietari forestal com un agent de gestió del territori de primer ordre.

Propostes

- Crearem un organisme que aglutini els esforços formatius i de recerca en temes de muntanya i àmbit rural. Incloent-hi un centre multidisciplinari de formació dedicat al desenvolupament econòmic i social de les àrees rurals i de muntanya.
- Fomentarem les formes de gestió concertada del territori, bé a través del sistema de custòdia, bé establint aliances amb les administracions locals per tal que en siguin coresponsables.
- Posarem en marxa un Pla de masoveria concertada, amb avantatges fiscals per al propietari en la gestió ambiental del territori.
- Impulsarem progressivament un model turístic basat en propostes actives i diferenciades centrades en els valors socioambientals i culturals del territori. Cal estructurar estratègies turístiques d'abast regional que, segons les característiques del territori, permetin implantar una oferta turística pròpia, diferenciada i de qualitat, allunyada dels tòpics i dels estàndards homogeneïtzadors.
- Cercarem mesures que facin revertir en el sector primari els guanys obtinguts per altres sectors que treuen profit de la seva funció ambiental i territorial.

DONAR VALOR AL TERRITORI, ALS SEUS ELEMENTS NATURALS I CULTURALS, I ALS SEUS PRODUCTES I SERVEIS

Cercar alternatives basades en les funcions i els valors d'aquests espais, que facin compatible el desenvolupament econòmic i social amb el manteniment de l'activitat agroramadera i forestal, amb la recuperació d'un model econòmic diversificat, element clau per a la fixació en condicions de població al territori. Cal reforçar l'autoestima dels habitants de les àrees rurals i de muntanya, de la cultura de pagès, en crisi per dècades i segles de discriminació i menysteniment.

Propostes

- Fomentarem les capacitats d'autoorganització de les comunitats locals, mitjançant la dinamització de cooperatives i agrupacions d'emprenedors.
- Dinamitzarem els sectors de la transformació agroalimentària, combinant la producció generalista amb la recuperació i la revaloració de productes tradicionals i autòctons.
- Elaborarem una estratègia de segells de qualitat que incorporin els conceptes d'origen, bones pràctiques ambientals i contribució al desenvolupament territorial. Aquests segells valoraran el fet que un indret estigui ubicat en un espai natural protegit o catalogat, com ara els parcs naturals o els espais de Natura 2000.
- Implantarem programes d'ajuts a la difusió i la comercialització dels productes.
- Crearem una escola d'oficis rurals i de muntanya que permeti donar un impuls al sector agrícola, el ramader, el forestal i el de l'artesania, així com recuperar oficis abandonats i cercar-ne de nous.

POSAR FRE AL PROCÉS DE BANALITZACIÓ DEL PAISATGE I INCENTIVAR LA MILLORA DE LA QUALITAT AMBIENTAL DEL TERRITORI

Cal mantenir els trets diferencials de cada territori, en el paisatge, en la cultura i en tot allò que en fa una entitat única i que, per tant, en fa un atractiu únic.

Propostes

- Establirem mesures d'incentivació de les millores ambientals i de qualitat del paisatge d'iniciativa local.
- Limitarem el creixement urbanístic d'ús turístic.
- Reorientarem el creixement urbanístic actual cap a un d'ajustat a les necessitats del territori, respectuos amb l'arquitectura tradicional, vinculat al nucli de població propi i que potenciï la reha-

bilitació d'habitatges tradicionals en desús i la recuperació dels elements arquitectònics i patrimonials propis.

- Aplicarem una gestió especialment acurada de les aigües residuals i dels residus ramaders.
- Clausurarem els abocadors incontrolats.
- Incentivarem l'ús d'energies renovables.
- Facilitarem i regularem l'accés als espais a peu i en bicicleta.
- Elaborarem un inventari de camins tradicionals i de camins ramaders, i en farem difusió.
- Recuperarem espècies agrícoles i ramaderes autòctones i n'actualitzarem els usos.

CONTRIBUIR A LA CREACIÓ DE LLOCS DE TREBALL, A LA FIXACIÓ DE POBLACIÓ I A LA REDISTRIBUCIÓ DE RENDES

Cal orientar les mesures de promoció econòmica lligades a la gestió d'àrees protegides a la creació de llocs de treball qualificats; tant per als que hi viuen com per atreure població, cal possibilitar eines que facilitin la fixació de població i la desestacionalització de l'economia allà on es produeix.

Propostes

- Orientarem la capacitat dels joves i les joves d'aquestes àrees cap als àmbits econòmics locals estratègics i generarem un procés de recapitalització de les inversions en formació.
- Fomentarem l'establiment d'empreses d'alta tecnologia partint de les característiques ambientals del territori –atmosfera neta, baixa humitat, etc.– i associades a tecnologies dirigides a l'ús d'energies renovables, a processos de depuració biològica de l'aigua i a tots aquells processos relacionats amb la conservació i l'ús sostenible dels recursos naturals i amb la gestió sostenible del territori.
- Implantarem la banda ampla de forma immediata arreu del territori.
- Establirem un Pla de transport i comunicacions específic per a cadascuna d'aquestes àrees.
- Implantarem mesures per limitar els efectes de l'especulació urbanística sobre les economies familiars.

GESTIÓ D'ESPAIS PROTEGITS I DE LA BIODIVERSITAT

ACTUALITZAR I AMPLIAR LES EINES VIGENTS DE PROTECCIÓ

La política de conservació del patrimoni natural ha de ser una prioritat de primer ordre en les polítiques públiques i una peça clau en les estratègies de futur per a Catalunya. Cal orientar les eines de protecció a l'establiment d'una xarxa ecològica funcional que integri els espais de protecció especial, els espais inclosos en el PEIN i els espais de connexió necessaris, amb la dotació dels recursos humans, econòmics i materials necessaris. Una xarxa que reverteixi en el territori amb noves possibilitats de desenvolupament.

Propostes

- Incorporarem els objectius de conservació del patrimoni natural al conjunt de polítiques públiques.
- Estudiarem la creació de l'Agència de la Natura de Catalunya, amb una dotació suficient per gestionar el medi natural de Catalunya d'una manera eficient, global i participada.
- Aprovarem l'Estratègia per a la conservació i l'ús sostenible de la diversitat biològica i geològica.
- Aprovarem la Llei de conservació del patrimoni natural i la biodiversitat.

- Incrementarem de manera molt significativa l'aportació econòmica i humana en les polítiques de conservació per poder dur a terme de manera efectiva la llei i l'estratègia per a la conservació del patrimoni natural.
- Crearem el Fons per a la gestió del patrimoni natural, que es dotarà del finançament propi de la Generalitat, dels fons de la Unió Europea, de les recaptacions dels cànon d'impacte ambiental i de les aportacions de privats, via mecenatge o via convenis amb fundacions.
- Elaborarem el Pla territorial sectorial de sistemes de connexió ecològica.
- Unificarem la xarxa d'espais protegits en un sol ens de gestió.
- Aprovarem un Pla d'acció per impulsar el desplegament i la gestió del Sistema d'espais naturals protegits de Catalunya (que emana del PEIN) inclosos els espais de la xarxa Natura 2000.
- Declararem els parcs naturals de: Collserola, Secans i Estepes de Ponent, Val d'Aran, Muntanyes de Prades, Aiguabarreig Segre–Cinca, Delta del Llobregat, Garraf, Montgrí–Medes, Banyoles, Montnegre–Corredor i Montsec. Estendrem el Parc Natural del Delta de l'Ebre a la totalitat dels arrossars.
- Dissenyarem plans de recuperació integral del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, especialment els espais fluvials del tram baix del Fluvià.
- Desplegarem un pla de recuperació integral dels rius que més ho necessitin, com ara la Tordera.
- Desplegarem el projecte de recuperació ambiental de les riberes del Baix Llobregat.
- Executarem plenament el Pla integral de protecció del Delta de l'Ebre.

HEM DE MINIMITZAR LA PETJADA ECOLÒGICA DE LA SOCIETAT CATALANA EN PAÏSOS TERCERS

Cal que prenguem consciència i actuem conseqüentment, tant des del Govern com des de la iniciativa privada, per tal de garantir que les polítiques fetes aquí no afectin la biodiversitat d'altres parts del món.

Propostes

- Obrirem un línia de treball en matèria de conservació de la biodiversitat en les polítiques de cooperació al desenvolupament.
- Farem una avaluació ambiental de la resta de línies de treball de la cooperació catalana.
- Prendrem acords que impedeixin la importació de fusta i altres productes procedents d'explotacions insostenibles.
- Implantarem l'ús de fusta certificada en l'obra pública del Govern de Catalunya.
- Establirem acords amb les empreses de Catalunya que puguin tenir més impacte sobre la biodiversitat de tercers països perquè signin un codi de bones pràctiques en les seves inversions.

COMPLETAR LES EINES LEGALS I DE GESTIÓ PER A LA CONSERVACIÓ DE LES ESPÈCIES

A Catalunya cal completar el marc legal de protecció de les espècies, dotant-lo de programes específics i dels recursos econòmics adients.

Propostes

- Aprovarem la Llei de caça de Catalunya.
- Aprovarem la Llei de pesca i dels ecosistemes fluvials.
- Elaborarem el Catàleg d'espècies amenaçades a Catalunya.
- Implantarem els plans de conservació de les espècies amenaçades i preveurem una estratègia general de reintroducció d'espècies que inclogui la consolidació dels programes ja existents.

ESDEVENIR UN REFERENT MUNDIAL PEL QUE FA A LA DEFENSA DE LA BIODIVERSITAT I A LA GESTIÓ DE L'ATENCIÓ ALS ANIMALS

Garantir l'atenció i el tracte adient als animals, i eliminar tot tipus de pràctica cruel o de patiment innecessari en tots els àmbits: estat salvatge, maneig zootècnic, àmbit industrial, científic, urbà o domèstic.

Propostes

- Prohibirem tots aquells espectacles amb animals que comporten danys físics o la mort dels animals.
- Crearem un Servei d'Atenció i Protecció dels Animals, que supervisi i coordini les polítiques transversals de l'Administració en aquest tema.
- Implantarem un sistema d'informació integrat únic per a la identificació dels animals.
- Fomentarem la compra i la tinença responsables.
- Elaborarem un Pla integral de modernització i actualització dels refugis i dels centres de recuperació d'espècies, incloent-hi un pla de d'ajuts als municipis perquè s'adaptin ràpidament als terminis de la llei de 2003.
- Impulsarem els plans d'esterilització dels animals de companyia, així com dels animals periurbans, i coordinarem els que ja es realitzen des de l'àmbit local.
- Lluitarem contra l'abandonament i fomentarem l'adopció, amb la recerca de la millora del prestigi social d'aquesta pràctica.
- Promourem la persecució efectiva del tràfic d'espècies il·legals entre les competències del Govern.

GESTIÓ FORESTAL

GESTIÓ DELS BOSCOS

La gestió forestal s'ha d'articular no només des d'un punt de vista ambiental, sinó també des d'òptiques econòmiques i socials. És a dir, la bona articulació d'aquests factors és vital per assolir un desenvolupament rural sostenible i aconseguir l'equilibri territorial. Cal integrar la gestió forestal en la planificació territorial.

Propostes

- Donarem prioritat al desenvolupament del Pla de gestió forestal, i el dotarem de recursos humans i materials en la mesura justa.
- Incrementarem la dotació econòmica per al manteniment dels boscos de titularitat pública, per tal que esdevinguin referents i dinamitzadors dels boscos de titularitat privada.
- Estendrem els programes d'ajuts de millora en la gestió i la informació sobre la tramitació a tots els propietaris, sigui quina sigui l'extensió, la situació territorial i la productivitat dels seus boscos.

PREVENCIÓ D'INCENDIS FORESTALS

En la prevenció dels incendis forestals és fonamental recuperar els paisatges en mosaic i augmentar la complexitat i el nombre d'hàbitats, de manera que es trenqui la continuïtat forestal.

Propostes

- Implantarem plans d'artigatge o de rompuda per a la recuperació d'espais de conreu agrícola i afavorirem la implantació de ramaderia extensiva, per facilitar una certa fragmentació de les masses forestals.
- Elaborarem plans de diversificació de l'explotació forestal.
- Simplificarem els tràmits per a l'obertura de pistes forestals, condicionades als usos d'explotació.

RECUPERACIÓ DEL SECTOR FORESTAL

Cal dinamitzar el sector forestal, millorar-ne les funcions productives, potenciar els productes autòctons, les indústries de transformació i els aprofitaments alternatius dels productes forestals.

Propostes

- Elaborarem una estratègia per al sector de la transformació forestal, cercant la revaloració dels productes de la silvicultura catalana, tot evitant-ne la transformació en productes de baix valor afegit.
- Elaborarem una normativa sobre l'aprofitament de subproductes forestals, com ara els bolets, les tòfones, les plantes remeieres..., que faci revertir els beneficis en el territori.
- Promourem l'activitat econòmica i la creació de llocs de treball associats a l'activitat forestal i a la millora dels boscos.
- Promourem les actuacions de millora dels boscos mediterranis de baixa producció, cercant estratègies per a la rendibilitat econòmica amb una explotació sostenible.
- Promourem estratègies per a la generalització de l'ús de la fusta en la construcció.
- Concertarem amb els propietaris forestals l'estratègia d'implantació de centrals de producció elèctrica a partir de biomassa arreu del territori.
- Incentivarem el consum dels productes forestals i agroramaders produïts al mateix país, especialment en compra pública, i facilitarem l'adopció de segells de qualitat i de segells de producció ecològica.

CONSERVACIÓ DE LA BIODIVERSITAT I DE LES FUNCIONS I ELS VALORS DELS BOSCOS

Volem endegar la conservació, la millora i l'ús sostenible dels boscos, i mitigar els riscos naturals i els impactes ambientals negatius. Volem fomentar l'educació ambiental.

Propostes

- Promourem l'ús públic de les edificacions existents a les finques públiques (refugis, centres d'interpretació del paisatge, elements de suport a activitats de lleure...) i regularitzarem la situació de les que es troben ocupades.
- Difondrem la cultura lligada als usos dels boscos, fent conèixer les activitats tradicionals, però també els usos actuals.
- Elaborarem una estratègia de difusió dels usos no tangibles dels boscos: producció d'oxigen, absorció de CO₂, fre de l'erosió...

COS D'AGENTS RURALS

Cal adaptar el cos a les necessitats reals del territori i del sector, dignificant la seva tasca i dotant-lo d'unes condicions dignes de treball, sobretot quant a infraestructures i materials.

Propostes

- Dotar el cos d'agents rurals amb les bases comarcals i les infraestructures i els equipaments necessaris, així com amb serveis administratius propis per tal que pugui desplegar l'atenció al públic i donar serveis a la ciutadania.
- Desplegar les especialitzacions del cos en investigació i incendis forestals, antifurtivisme, col·laboració en el servei tècnic de gestió forestal, espais naturals i biodiversitat.

Una xarxa eficient de mobilitat al servei del país

La utilització del terme *mobilitat* és una constant en el lèxic del procés de globalització en què el món es troba immers. Mobilitat és sinònim –ara per ara– d'activitat econòmica, d'intercanvis culturals i científics, de noves possibilitats personals i d'un conjunt de conceptes tots ben positius per al desenvolupament humà. Al mateix temps, però, l'augment generalitzat de la mobilitat de les persones i de les mercaderies ens porta a considerar l'altra cara de la moneda i a no oblidar, per tant, que la mobilitat també comporta consum energètic, ocupació del territori, congestió, contaminació atmosfèrica o accidentalitat, per posar alguns exemples.

Fins ara, l'ortodòxia política i tècnica recomanava solucionar els problemes de mobilitat exclusivament a cop d'obra pública, de manera que, en l'actualitat encara, qualsevol opinió que qüestionari una determinada infraestructura o una altra és marcada amb l'estigma d'estar *contra el progrés*. Tant és així que, de vegades, les propostes electorals en temes de transport esdevenen una escalada de propostes agosarades.

Ja fa anys, però, els criteris sobre la gestió de la mobilitat han anat canviant, gràcies a experiències innovadores i reeixides que, davant els reptes enormes de la mobilitat, han hagut d'aplicar països més avançats. Al nostre país, però, a remolc cultural de l'Estat espanyol, encara som, llevat de dignes excepcions, en la fase desenvolupista.

En la recerca de solucions als problemes quotidians dels ciutadans i amb una visió de futur ambiciosa, cal que un país es doti de sistemes de comunicacions i transport eficaços i eficients; d'una xarxa d'infraestructures de transport a la mesura de les necessitats, de qualitat, pràctica i útil internament i ben connectada externament. Però cal, al mateix temps, engegar polítiques avançades sobre mobilitat, aplicant no només criteris d'oferta (és a dir, calcular intensitats de trànsit i construir) sinó començant a aplicar criteris eficaços de gestió de la demanda. En resum, cal disposar tot allò necessari perquè els ciutadans i les ciutadanes gaudeixin del dret de moure's, però que, al mateix temps, ens permeti estalviar els recursos invertits (energia, temps, territori, diners...) a cobrir aquestes necessitats, és a dir, assolir els mateixos nivells de satisfacció de la societat amb la mínima despesa de recursos possible. En resum: una mobilitat més eficient.

Amb plena visió de futur, la gestió de la mobilitat només es pot enfocar des d'una triple perspectiva, que prevegi:

- El desenvolupament de polítiques de gestió de la demanda per a una mobilitat eficient.
- El disseny d'una xarxa d'infraestructures eficaç amb un alt grau d'intermodalitat.
- Una alta dotació dels serveis de transport col·lectiu, en qualitat i en quantitat.

En aquest context, la planificació i el disseny de les infraestructures del transport ha d'orientar-se a solucionar els problemes de la mobilitat de les persones i de les mercaderies, però no és l'única eina per a aquesta finalitat i sense la concreció de les altres dues peces ens dirigiríem a una política –temerària– de creació d'oferta sense fi.

És per això que a Catalunya cal, doncs, una nova cultura territorial de les infraestructures. En molts indrets del país, el territori pren una fisonomia marcada pels remolins viaris que s'intercalen i es desenvolupen els uns amb els altres, molts cops sense ordre ni concert. Ha quedat més que demostrat que per establir una planificació i una jerarquia de les infraestructures cal una escala d'anàlisi que vagi més enllà de la municipal.

Això vol dir, en una primera instància, posar les bases per a una política a mitjà i llarg termini que faciliti la mobilitat d'acord amb criteris d'eficàcia, d'eficiència econòmica i d'equilibri territorial, però també de sostenibilitat, que implica no generar mobilitat innecessària, afavorir els mitjans de transport col·lectiu per sobre del particular, els mitjans poc consumidors de territori i de recursos, i la coordinació entre els diferents sistemes de transport.

La darrera legislatura ha vingut marcada pel Pla d'infraestructures del transport de Catalunya (PITC), un instrument de planificació que integra, per primer cop, les xarxes viàries i ferroviàries, amb un horitzó fins a l'any 2026.

En línies generals, l'elaboració d'un pla d'infraestructures amb els elements que el componen és una molt bona notícia per al nostre país, perquè fins ara no existia. Malauradament, però, el PITC –una eina estratègica de primera magnitud– s'ha aprovat sense legitimitat política, amb un Govern en minoria i gairebé d'amagat.

Per això durant la propera legislatura haurem de reconsiderar com a prioritat la qüestió de la planificació d'infraestructures, amb la màxima implicació possible de les diferents administracions, de les forces polítiques i dels diferents actors socials.

Lamentablement, aquesta decisió estratègica ha estat utilitzada demagògicament per l'oposició per tal d'acusar el Govern d'aturar el país, mentre que aquest mateix Govern ha estat licitant imports rècord en obra pública al llarg de tota la legislatura.

De tota manera, qualsevol pacte per a la planificació de la mobilitat al país ha d'emanar de la planificació territorial, de la planificació econòmica, de les Directrius nacionals de mobilitat, de criteris moderns de sostenibilitat i de les eines normatives vigents que emanen de la Llei de mobilitat, com ara el Pla de transport de viatgers.

D'altra banda, cal considerar que el greuge comparatiu crònic que pateix el país en referència a la inversió de l'Administració de l'Estat en matèria d'infraestructures de transport ha fet estendre una idea generalitzada entre la població, i especialment entre els sectors empresarials, que el nostre és un país profundament deficitari en matèria d'infraestructures, especialment i tradicionalment en la xarxa viària. Estudis recents demostren que la dotació en xarxa viària primària per càpita al Principat és superior que la mitjana europea. Llavors, d'on prové aquesta idea del dèficit d'infraestructures?

Doncs es pot dir que, bàsicament, Catalunya gaudeix d'una bona xarxa viària primària –amb aspectes francament millorables, òbviament–, però pateix quatre problemes fonamentals:

- L'existència dels peatges, que graven la mobilitat interna i l'externa, i obliguen a duplicar infraestructures sobredimensionades.
- Una deficient xarxa secundària que no dona el servei necessari i que sovint és una de les causes de la congestió de la xarxa primària.
- Un dèficit real en infraestructures i serveis de transport col·lectiu (ferrocarril, autobús o metro).
- Un sistema aeroportuari mal gestionat i amb dèficit inversor.

En aquest sentit, la ridícula clàusula en el nou Estatut de Catalunya que fixa una xifra teòrica d'inversió de l'Estat en infraestructures els propers set anys és, a banda d'una confirmació de les mancances efectives del text estatutari aprovat, una pressió innecessària sobre decisions polítiques i constructives importants que s'han de prendre en aquest país els propers anys.

Sens dubte, un dels millors exemples del que significa el model radial de desenvolupament d'infraestructures que s'ha aplicat a l'Estat és el sistema aeroportuari.

Els aeroports tenen una especial transcendència econòmica i són un infraestructura clau per tal de definir la presència al món de la seva zona d'influència. És indubtable la repercussió que tenen en el desenvolupament del turisme, dels negocis, del transport de mercaderies i en la generació d'oportunitats. Només Espanya roman aliena a la tendència generalitzada de reconèixer l'autonomia de gestió i reconeixement de la personalitat jurídica dels aeroports, especialment provocada per la necessària atenció al territori i a les directives europees.

Els aeroports catalans, com els de la resta de l'Estat, estan en mans d'AENA, que s'encarrega de regular-los i gestionar-los, sense permetre'ls una personalitat jurídica pròpia. Aquesta visió centralista comporta en molts casos que la gestió estigui molt allunyada de la realitat territorial que els envolta i dels interessos de les economies més properes. El fet que AENA gestioni un sistema també comporta que, per qüestions d'economies d'escala i d'estratègia, es prioritzi el paper predominant de Madrid–Barajas com a *hub* internacional.

Per aquest motiu, l'aeroport del Prat és sistemàticament discriminat en la funció d'aeroport principal i les inversions en millores que són necessàries en una infraestructura d'aquestes característiques són retardades una vegada rere l'altra.

En aquest sentit, l'estat de les coses actual a l'aeroport del Prat, amb deficiències en la gestió, conflictes laborals, les obres de millora sense finalitzar i pendents encara d'arribar les infraestructures de transport que han de permetre que l'aeroport funcioni a ple rendiment, fa que qualsevol proposta de futures ampliacions –com ara la d'una hipotètica quarta pista– estigui ara mateix fora de lloc, en espera del compliment de terminis i d'expectatives de les actuals obres de millora. Cal evitar l'efecte de *cortina de fum* d'aquest debat, quan el debat necessari és saber de quina manera pot, efectivament, l'aeroport del Prat operar al màxim rendiment i oferir un servei amb la qualitat desitjada.

Passant a un altre tipus d'infraestructures, Catalunya disposa d'un important front portuari que no es limita a Barcelona. El port de Tarragona ha d'aprofundir la diversificació, potenciant l'activitat en l'àrea de mercaderies generals, al costat dels tradicionals productes petrolers, i posicionant-se en el mercat de creuers. Sant Carles de la Ràpita, Vilanova i la Geltrú i Palamós necessiten definir quin és el seu paper en el sistema i quin és el tipus de relació que estableixen amb l'espai econòmic local a què donen servei. Per tal de garantir un sistema portuari potent, coordinat i sostenible cal avançar

en alguns aspectes importants: millorar la connexió intermodal (viària i ferroviària) dels ports, potenciar els centres logístics actuals i crear els que siguin necessaris per tal d'integrar el conjunt de ports catalans i, per últim, introduir un model de gestió dels ports més descentralitzat, amb una àmplia presència de les administracions locals i amb un increment de l'autonomia i la competència entre ports.

Pel que fa al port de Barcelona, se n'està actualitzant el Pla director i alhora també s'està duent a terme el Pla director ferroviari del port. Des d'Esquerra sempre s'ha vist de bon ull aquesta aposta ferroviària del port de Barcelona, no només per la potencialitat més important del transport per ferrocarril sinó també per estendre la zona d'influència del port barceloní, és a dir, ampliar el *hinterland* efectiu del port.

En definitiva, apostem per impulsar una xarxa d'infraestructures nacional –en sentit ampli, més enllà de les fronteres administratives– dissenyada per aprofitar les oportunitats geoestratègiques, millorant les connexions interregionals i internacionals. Igualment, plantegem un teixit viari i ferroviari capil·lar intercomarcal amb un model reticular que fomenti l'equilibri territorial.

L'altre pilar de la gestió de la mobilitat és la implantació d'uns serveis de transport col·lectius que responguin a les demandes i a les necessitats del país. Davant els nous reptes ambientals, d'increment de la població pels fluxos migratoris i d'augment constant dels costos del combustible, cal un canvi d'orientació.

Amb aquest escenari que es dibuixa en l'horitzó, el disseny d'un sistema de serveis col·lectius de transport és fonamental, apostant pel transport col·lectiu ferroviari i per carretera. Cal desplaçar viatgers del cotxe privat al transport col·lectiu de carretera amb un conjunt de mesures dissuasives i adaptació d'infraestructures que afavoreixin les formes eficients de transport.

El ferrocarril ja va ser l'instrument que va vertebrar la Catalunya de la primera meitat del XX, però en les darreres dècades el país no només no ha guanyat xarxa ferroviària sinó que n'ha perdut. El dèficit d'infraestructures ferroviàries ens posa a la cua dels països de la UE. Ara cal aturar la dinàmica dels darrers anys i centrar en el ferrocarril les inversions infraestructurals, identificant correctament el dèficit i establint les prioritats en referència a l'eficiència i a l'equilibri territorial. Una aposta per les infraestructures ferroviàries vertebrarà un país diferent. Un nou ferrocarril vertebrarà una nova Catalunya.

Cal potenciar totes les formes de transport que representin una millora en l'eficiència energètica de la mobilitat al país. En aquest sentit, a banda de les formes de transport col·lectiu, cal aconseguir el transvasament d'usuaris de vehicles de motor cap a mitjans de transport nets, prioritzant els viants en les trames urbanes i el condicionament de vies per al transport en bicicleta allà on es consideri eficaç, garantint la interacció d'aquest mitjà amb els altres.

La tercera línia estratègica és la de les polítiques actives de gestió de la demanda de mobilitat. Al nostre país s'han començat a aplicar algunes mesures en aquest sentit, però cal establir unes estratègies concretes i avançades, amb mesures que, per agosarades, no tenen per què esdevenir impopulars. És precisament una de les prioritats aconseguir que els ciutadans es faci coresponsables d'aquestes mesures, ja que han de cercar, exclusivament, la millora de la qualitat de vida de la societat.

PLANIFICACIÓ

PER UN PACTE NACIONAL DE GRAN ABAST

L'Administració, coordinada amb els diferents agents socials i econòmics, ha de planificar de manera integral quines infraestructures calen. Sempre sota criteris de cohesió social i de sostenibilitat.

- Proposarem l'establiment d'un pacte nacional d'un abast ampli, amb la participació de les administracions implicades i els sectors econòmics, socials i ambientals, amb l'objectiu de plantejar solucions integrals als problemes de mobilitat actuals i a les previsions futures, sota criteris de sostenibilitat, és a dir, màxima eficiència, mínim impacte territorial i ambiental, i màxima aportació a la qualitat de vida i a la cohesió social.
- Vincularem els acords del pacte a una identificació acurada dels dèficits reals sobre nous criteris de gestió de la mobilitat, prioritzant els conceptes de servei al país i la contribució a la millora de la qualitat de vida de la ciutadania per davant de la servitud de país de pas.
- Aprovarem les Directrius nacionals de mobilitat sota criteris d'eficàcia, eficiència econòmica i energètica, qualitat ambiental, accidentalitat i millora de la qualitat de vida de les persones.
- Vincularem estretament les decisions en la planificació a les prescripcions de les Directrius nacionals de mobilitat i del procés d'elaboració i desenvolupament del Pla territorial general de Catalunya.
- Promourem l'aprovació d'un nou Pla d'infraestructures per a la mobilitat com a resultat de tot aquest procés.
- Inclourem en la planificació estructural la sensibilitat nacional, contribuint a la millora de les relacions i a l'apropament de tots els territoris de la nació.

ESTRATÈGIES PER A UNA MOBILITAT EFICIENT

NOVES ESTRATÈGIES PER A UNA MOBILITAT EFICIENT

Calen nous criteris per reduir l'impacte de l'augment de la mobilitat. Cal reduir el paper del cotxe particular i promoure els mitjans de transport més eficients, és a dir, els sistemes col·lectius i aquells que són menys consumidors d'energia i menys emissors de partícules contaminants. Cal també establir estratègies per reduir la congestió urbana, origen de contaminacions, sorolls, ineficiència laboral i disminució de la qualitat de vida.

Propostes

- Introduïrem el concepte de repartiment modal en funció de l'impacte ambiental. És a dir, aplicarem uns criteris d'avaluació de sostenibilitat als diferents sistemes de transport i orientarem els objectius estratègics a transvasar viatgers dels models menys sostenibles als models més sostenibles.

APOSTA ESTRATÈGICA PEL TRANSPORT COL·LECTIU

Volem ampliar de forma molt significativa l'oferta de transport col·lectiu per garantir-ne l'accessibilitat, no només amb l'existència d'infraestructures sinó també amb serveis de transport eficients. Cal garantir la cohesió social i la igualtat d'oportunitats establint unes condicions de mobilitat adequades i segures. Hem de vincular totes les accions i mesures de mobilitat a la planificació territorial.

Propostes

- Ens comprometem a curt termini a fer que la inversió en xarxa ferroviària superi cada any la inversió en xarxa viària.
- Aplicarem mesures que afavoreixin el transport col·lectiu en detriment del transport privat. No només amb mesures restrictives sobre l'ús particular, sinó també amb un augment molt significatiu de l'oferta de serveis de transport col·lectiu.
- Incrementarem els recursos destinats al transport col·lectiu, vinculant-los a la realització de plans de qualitat del servei.
- Fomentarem la inclusió dels polígons industrials en els trajectes de les línies de transport públic.
- Habilitarem carrils bus en plataformes segregades en vies ràpides de les àrees metropolitanes i en els corredors industrials més congestionats.
- Habilitarem carrils per a vehicles d'alta ocupació (VAO) a l'entorn de les àrees metropolitanes.

IMPLANTACIÓ DE MESURES DE SOSTENIBILITAT I QUALITAT AMBIENTAL

Cal implantar mesures de limitació de trànsit rodat per reduir el consum energètic, les emissions contaminants, les emissions de CO₂ i, indirectament, el consum de sòl. Els principis de sostenibilitat han de ser el full de ruta de qualsevol estratègia de mobilitat.

Propostes

- Aplicarem, en coordinació amb els ajuntaments, restriccions a la circulació de vehicles de gran cilindrada en traçat urbà.
- Promourem un pla de mesures d'extensió de biodièsel a les àrees de més consum de combustible.
- Establirem un programa de foment de vehicles elèctrics en flotes públiques (prioritzant els taxis i els autobusos) i de repartiment.
- Establirem un programa de foment de vehicles híbrids en els sectors públic i professional.
- Revisarem a la baixa els límits de velocitat en les vies interurbanes de les àrees metropolitanes.

XARXA FERROVIÀRIA

NOU IMPULS AL FERROCARRIL

Cal crear una veritable malla ferroviària a Catalunya i una jerarquia organitzada del servei (mercaderies, suburbans, rodalia, regionals, alta velocitat). La planificació de noves línies ferroviàries ha de servir d'element vertebrador del país.

Propostes

- Efectuarem el desplegament de la segona línia orbital ferroviària, que uneixi Vilanova amb Mataró, passant per Granollers, Sabadell, Terrassa, Martorell i Vilafranca.
- Efectuarem el desplegament del projecte d'eix transversal ferroviari tenint en compte que el traçat respongui a les necessitats reals del territori, amb una revisió profunda de la funcionalitat i una reconsideració –en alguns trams– de les velocitats previstes i dels traçats, per aconseguir una disminució del volum d'inversió i de l'impacte sobre el territori.
- Estudiarem la viabilitat de l'eix ferroviari de Ponent, que uniria Tortosa amb Lleida.
- Proposarem una solució integral de servei ferroviari al sistema Reus –Tarragona, que comprendrà:
  - Interconnexió amb tren convencional o lleuger entre Tarragona i Reus i les poblacions de l'àrea d'influència, amb una especial interacció amb les línies actuals de RENFE.

- Connexions eficients per a les mercaderies del port de Tarragona.
- Connexió a l'aeroport amb alta velocitat i amb ferrocarril convencional mitjançant una gran estació intermodal.
- Proposarem una solució integral de servei ferroviari a l'àrea de Girona que comprendrà:
  - Interconnexió amb tren convencional o lleuger entre Girona i les poblacions de l'àrea d'influència, amb un especial interacció amb les línies de RENFE actuals.
  - Tren lleuger de l'anomenada anella de les Gavarres (Girona–Cassà–Llagostera–Palamós–la Bisbal).
  - Connexió de l'aeroport a la xarxa d'alta velocitat convencional mitjançant un tren lleuger.
- Estudiarem la viabilitat d'un tramvia entre Montcada i Reixac i Sabadell.
- Perllongarem els FGC des de Sabadell fins a Castellar i des de Terrassa fins a Matadepera.
- Posarem en estudi la creació d'una línia ferroviària Molins de Rei–Vallirana.
- Perllongarem la línia C1 fins a Lloret.
- Completarem la doble via el Papiol–Mollet.
- Estudiarem la creació d'una nova línia Balaguer–la Seu–Puigcerdà, així com el perllongament de la línia de la Pobla fins a Sort.
- Estudiarem la creació d'una nova línia de tren lleuger Girona–Banyoles–Olot.
- Proposarem la construcció d'una nova línia interior al Maresme que passi pel centre actual dels nuclis urbans.

POTENCIACIÓ DE LES LÍNIES EXISTENTS

L'adequació, l'optimització i la modernització de les infraestructures ferroviàries existents és un element indispensable per teixir una malla reticular.

Propostes

- Impulsarem la modernització, la millora i el desdoblament de la línia Barcelona–Vic–Ripoll–la Tor de Querol.
- Realitzarem la interconnexió de FGC i Renfe a Manresa.
- Elaborarem un programa de noves estacions de tren en noves realitats urbanes del territori.
- Habilitarem el transbord de Granollers Nord entre les línies Barcelona–Vic i Barcelona–Girona.
- Executarem un túnel de maniobres a la plaça de Catalunya per tal d'aconseguir l'augment de capacitat de la línia del Vallès de FGC. Supeditarem al resultat d'aquestes obres la possibilitat d'habilitar un nou túnel a Collserola, a baixa cota i per a ús exclusiu de la xarxa ferroviària.

MERCADERIES PER FERROCARRIL, L'APOSTA EUROPEA

Per diverses raons històriques, el transport de mercaderies per ferrocarril al nostre país ha estat molt per sota del que seria desitjable. En un moment en què Europa aposta per desviar tràfic de mercaderies del camió al ferrocarril, Catalunya no es pot quedar enrere. L'esforç ha de ser molt important i ha de començar ja.

Propostes

- Fixarem l'objectiu de transport de mercaderies per tren en el 15% pel 2025, tal com marca la Unió Europea.
- Millorarem les connexions del port de Barcelona i del Baix Llobregat (àrea logística, sector de l'automòbil, indústria en general...).
- Crearem intercanviadors modals per a mercaderies, en el marc de la planificació, als nusos d'intersecció de la xarxa ferroviària. Els nous centres logístics a planificar s'hauran d'ubicar a l'entorn d'aquests nusos intermodals.

- Estudiarem les possibles connexions ferroviàries dels centres logístics ja existents o en creació amb la xarxa convencional o d'alta velocitat, segons escaigui.
- Connectarem el port dels Alfacs i el centre logístic de l'Aldea amb la línia Casp – Saragossa.

METRO

Amb la construcció de la nova línia 9 i de les ampliacions de la 2 i la 1, l'àrea metropolitana de Barcelona guanya accessibilitat sostenible, però encara hi ha grans zones amb un servei escàs.

Propostes

- Integrarem a la xarxa de metro la línia 12 (fins a Castelldefels).
- Perllongarem el servei de metro fins a Sant Joan Despí i Sant Feliu de Llobregat.

POTENCIAR LES CONNEXIONS EXTERIORS

Cal crear una xarxa ferroviària que potenciï les connexions de Catalunya amb els grans espais econòmics d'Europa, tant amb l'euroregió pròpia com amb el corredor atlàntic (mitjançant la connexió amb Tolosa de Llenguadoc).

Propostes

- Iniciarem el procés d'harmonització d'amplada de vies amb l'estàndard internacional, especialment per al trànsit de mercaderies, amb un Pla especial d'inversions.

XARXA VIÀRIA

UNA XARXA VIÀRIA RETICULAR

Volem l'establiment d'un model reticular, no radial, en la xarxa de comunicacions viàries, ben connectades amb Europa i amb l'eix mediterrani.

Propostes

- Projectarem el desdoblament de manera completa de l'eix del Llobregat (C-16) com a pas per a l'acceleració de l'autovia Tolosa–Barcelona.
- Projectarem el desdoblament l'eix transversal (C-25), com a fase prioritària el tram Vic–Manresa. El desdoblament del tram Vic–Girona restaria pendent de l'evolució d'usos de l'eix Vic–Olot i d'un acurat estudi d'opcions, impactes sobre el territori i, en tot cas, de solucions constructives avançades.
- Prioritzarem la finalització de l'eix pirinenc: el Pont de Suert–la Pobla de Segur–Sort–la Seu d'Urgell–Puigcerdà–Ripoll–Olot–Figueres.
- Promourem la construcció i la millora de l'eix de l'Ebre: Amposta–Tortosa–Móra–Flix–Lleida–Benavarri.
- Treballarem per solucionar els colls d'ampolla de l'AP-7 (B-30) de Mollet del Vallès i de Castellbisbal.
- Proposarem la construcció d'una via intercomarcal entre el Baix Llobregat i el Vallès, amb els objectius de dotar convenientment la xarxa secundària d'aquestes comarques, millorar l'accessibilitat a les poblacions del Vallès, dotar els dos Vallès i el Baix Llobregat d'una eina d'interconnexió i alliberar la B-30 del trànsit intern d'aquestes comarques. Aquesta proposta substitueix l'antic projecte de l'autovia orbital (anomenat quart cinturó), que s'ha mostrat ineficient i excessivament impactant sobre el territori. Aquesta nova via ha de ser un paradigma d'un nou model d'execució

de l'obra pública a Catalunya, amb una gestió austera del consum de sòl –aprofitant traces ja existents o previstes– i amb unes solucions constructives d'acord amb les noves exigències ciutadanes, ambientals i paisatgístiques.

- Executarem la conversió en autovia del tram Lleida–Balaguer.
- Millorarem les connexions amb la Franja de Ponent, allà on presentin deficiències.
- Planificarem l'execució del túnel de Comiols.

XARXA SECUNDÀRIA

- Elaborarem el Pla de millora general de la xarxa viària local per sobre de la cota 600, amb especial incidència a les comarques de l'Alt Pirineu i l'Aran.
- Elaborarem un Pla de millora general de la interconnexió i les condicions de la xarxa comarcal i local del Vallès (Oriental i Occidental).

RESCAT DE PEATGES

PEL FINAL DE LA DISCRIMINACIÓ

Catalunya pateix una discriminació històrica amb relació a la mobilitat pel sistema de peatges vigent. El debat sobre els peatges com a element dissuasiu o regulador de fluxos només es pot produir si prèviament desapareix la discriminació de Catalunya envers la resta de l'Estat, alliberant en tot cas l'accés de les grans aglomeracions urbanes i garantint l'existència d'alternatives.

Propostes

- Elaborarem un Pla de rescat de peatges o de minimització dels que hi ha amb la reserva de motius ambientals i de cost de manteniment.
- Crearem el Fons de rescat dels peatges amb l'impost de societats i l'IVA recaptat per les concessionàries a Catalunya per eliminar prioritàriament el peatge dels trams amb funcions de circumval·lació i dels més antics. Valoració dels acords del Pacte Català pels Peatges com a pacte de mínims que s'ha d'estendre a d'altres aglomeracions urbanes que tinguin penalitzat l'accés.
- Crearem un organisme mixt entre la Generalitat i les concessionàries de gestió unificada de les autopistes de peatge de Catalunya amb l'objectiu d'abaratir i homogeneïtzar el preu per quilòmetre i facilitar la transició cap a la recuperació de la concessió, quan es cregui oportú.
- Estudiarem la possibilitat de rescatar aquelles concessions d'autopistes que hagin trencat l'equilibri econòmic i financer aprovat en el seu Pla Econòmic i Financer assolint un volum de beneficis superior al previst. En el seu defecte, mirarem que l'administració es rescabali quan els beneficis siguin superiors al PEF de manera anàloga a quan indemnitza les concessionàries quan aquestes tenen menys ingressos dels previstos en la concessió.
- Impulsarem una normativa d'obligat compliment per part de les concessionàries destinada a millorar la seguretat i l'aixecament de barreres en casos de catàstrofes, accidents o embussos extraordinaris.
- Proposarem, en una primera fase, el rescat prioritari de les barreres de Mollet, les Fonts, el Maresme.
- Proposarem, en una segona fase, l'alliberament dels trams Montblanc–Lleida, Girona–la Jonquera i Tarragona–Castelló.
- Simplificarem el sistema de cobrament de peatges al tram de l'AP–7 entre Vilafranca i Tarragona.

OFERTA EFICIENT DE SERVEIS DE TRANSPORTS

A banda de dotar el país d'unes infraestructures eficaces, cal implantar-les amb una oferta eficient de serveis de transport, que estableixi uns estàndards de qualitat i garanteixi l'accés de la ciutadania a la mobilitat sostenible. La Generalitat de Catalunya, a més, ja disposa de les competències en el servei ferroviari i això ha de plasmar-se en una nova manera de gestionar el transport de viatgers i de mercaderies, apropant-nos als models europeus.

Propostes

- Posarem en funcionament el Pla de transport de viatgers de Catalunya en aquesta xarxa viària, amb la qual cosa millorarem el transport públic per carretera i crearem una oferta de servei que ajudi a l'equilibri territorial.
- Potenciarem l'aparició d'operadors alternatius a RENFE per al transport ferroviari, amb un paper fonamental de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya.
- Aprovarem el Pla director de serveis ferroviaris.
- Estudiarem la implantació d'un servei de rodalia a l'entorn de Vic, a partir de la infraestructura existent.
- Promourem l'accessibilitat mútua i el servei coordinat de les connexions ferroviàries de l'Estat francès a la Catalunya Nord.
- Executarem un pla de millora del servei de Regionals Barcelona–Cervera, mentre no s'executa l'eix transversal.
- Incidirem en la intermodalitat de tots els models de transport, amb la facilitat per a les interaccions.
- Estendrem la integració tarifària a totes les noves àrees de transport integrat que es vagin creant.

NOUS ESPAIS I POSSIBILITATS PER A LA BICICLETA

D'una forma equivalent a l'anterior, en el pla s'ignora la possibilitat de planificar les infraestructures per a bicicletes, un mode de transport creixent, no només en àmbits estrictament urbans.

Pensem que és necessari un capítol específic per al transport en bicicleta, de manera que s'unifiqui la planificació de les estructures ja existents i se'n planifiquin de noves que donin sentit i oportunitats a aquest mode de transport emergent.

Propostes

- Promourem figures de coordinació de la xarxa de vies verdes actuals.
- Executarem la realització del Camí Verd del Vallès (Rubí–Sabadell).
- Habilitarem trams de les vies de serveis paral·leles a trams d'autovia arreu.
- Aprofitarem per a l'ús ciclista el traçat antic de la C-15.
- Elaborarem un Pla d'interacció amb el ferrocarril.
- Estudiarem un pla de passarel·les per a bicicleta i vianants en ponts i trams urbans i periurbans de vies d'alta densitat.
- Elaborarem un Pla de carrils de bicicleta en infraestructures existents.
- Estudiarem la inclusió d'un carril bici en noves infraestructures viàries o ferroviàries en determinats trams que cal estudiar.

GESTIÓ AEROPORTUÀRIA

DESCENTRALITZACIÓ AEROPORTUÀRIA

En contra de la tendència arreu del món, l'Estat espanyol segueix amb una estructura centralitzada de gestió aeroportuària. Des de les institucions catalanes s'ha de seguir treballant per la plena capacitat de gestió dels aeroports, per tal de poder aplicar-hi eines de gestió avançades.

Propostes

- Seguirem impulsant el traspàs complet de la gestió i de les infraestructures de tots els aeroports catalans. Aquest traspàs ha d'incloure: la definició del règim jurídic, la planificació i la gestió territorial, les instal·lacions i els serveis que s'hi duguin a terme a l'interior, així com el règim econòmic i fiscal.

CONFIGURAREM UN AUTÈNTIC SISTEMA AEROPORTUARI CATALÀ

Volem garantir la configuració d'un autèntic sistema aeroportuari català integrat, en forma de xarxa equilibrada i jerarquitzada, per a les diferents instal·lacions existents i per a aquelles que pugui ser necessari desenvolupar en el futur, i assolir la gestió des de Catalunya del conjunt del sistema aeroportuari català.

Propostes

- Revisarem i actualitzarem el Pla d'aeroports de Catalunya.
- Estructurarem funcionalment el sistema aeroportuari de Catalunya, amb un organisme coordinador del funcionament de tots els aeroports.
- Implantarem un model de gestió en què cada aeroport estarà gestionat per un consorci amb presència de l'administració pública (Generalitat i ens locals) i del sector privat.
- Supeditarem la construcció de noves infraestructures aeroportuàries al Pla territorial general de Catalunya.
- Treballarem perquè la Generalitat de Catalunya sigui l'òrgan ambiental competent en les qüestions aeroportuàries.
- Impulsarem la construcció d'una segona pista a Girona.
- Impulsarem i prioritzarem la construcció de l'aeroport de Lleida–Alguaire.
- Impulsarem la millora de les instal·lacions de l'aeroport de Reus.
- Impulsarem, en coordinació amb el Govern andorrà, la recuperació de l'aeroport de la Seu d'Urgell.
- Connectarem eficaçment totes les terminals aeroportuàries catalanes amb eficients serveis de transport col·lectiu, prioritzant el ferrocarril sempre que sigui possible.

FOMENTAREM LA POTENCIACIÓ DE L'AEROPORT DE BARCELONA

Ens comprometem a impulsar l'aeroport de Barcelona, sense oblidar ni menystenir la presència al nostre territori d'altres instal·lacions aeronàutiques que poden complementar operativament la centralitat de Barcelona, tant en l'àmbit internacional (Reus i Girona) com en l'aviació especialitzada (Sabadell, Lleida, Seu d'Urgell, Òdena...).

Propostes

- Establirem que de la gestió de l'aeroport del Prat se n'encarregui un consorci de gestió de l'aeroport de Barcelona – el Prat amb participació majoritària de la Generalitat.
- Convertirem l'aeroport de Barcelona en el gran *hub* europeu i intercontinental de l'EURAM.
- Vetllarem pel compliment estricte dels terminis en les obres actuals de millora.

- Exigirem l'assoliment immediat de la màxima operativitat de la tercera pista, així com de les noves instal·lacions, i garantirem la minimització dels impactes sonor i ambiental sobre les poblacions veïnes.

GESTIÓ PORTUÀRIA

UN FRONT PORTUARI DE PRIMER NIVELL

Hem de convertir el front portuari català en la porta logística principal del sud d'Europa. Per tal de garantir un sistema portuari català potent, coordinat i sostenible cal avançar en alguns aspectes importants: millorar la connexió intermodal (viària i ferroviària) dels ports, potenciar els centres logístics actuals i crear els que siguin necessaris per tal d'integrar el conjunt de ports catalans.

Propostes

- Impulsarem l'articulació del front portuari València–Tarragona–Barcelona.
- Millorarem la connexió viària del port de Barcelona (N-II i A-7).
- Garantirem la connexió ferroviària en amplada internacional del port de Barcelona i del port de Tarragona.
- Connectarem el port de Tarragona amb l'autovia N-340 i amb l'eix transversal.
- Elaborarem els plans estratègics dels ports de la Ràpita, de Vilanova i la Geltrú i de Palamós, que defineixin, en cada cas, les connexions intermodals necessàries, els tipus d'activitats a desenvolupar, les vinculacions als centres logístics existents i/o les necessitats de nous centres, així com el model de gestió del port.

ASSOLIR LA PLENA AUTONOMIA EN LA GESTIÓ PORTUÀRIA

Volem introduir un model de gestió dels ports més descentralitzat, amb una àmplia presència de les administracions locals i amb un increment de l'autonomia i la competència entre ports.

Propostes

- Impulsarem la descentralització de la xarxa portuària estatal, per tal d'assolir la plena autonomia portuària, amb l'assumpció plena, per part de la Generalitat, de la titularitat i la gestió dels ports catalans.

L'ESGOTAMENT DE LA POLÍTICA DE PORTS ESPORTIUS

La proliferació de ports esportius al litoral català s'ha vist relativament eficaç des del punt de vista econòmic local, però s'ha demostrat absolutament nefasta a causa de les conseqüències ambientals que té, que han repercutit en la desaparició d'espais litorals, com ara platges senceres, la qual cosa incideix negativament en l'activitat turística tradicional.

Propostes

- Posarem fi a la planificació de nous ports esportius i limitarem dràsticament l'ampliació dels actuals.
- Promourem, en casos en què la demanda ho justifiqui, ports secs, per a l'emmagatzematge d'embarcacions d'oci.

DISSENY I LICITACIÓ DE PROJECTES D'INFRAESTRUCTURES

El procés actual de presa de decisions i licitacions de projectes d'infraestructures deixa poc marge de decisió a les administracions locals i gairebé cap àmbit de decisió a la població. En l'actualitat es presenta un sol projecte a exposició pública i s'accepten al·legacions, la major part de les quals resten sistemàticament sense resposta de l'administració competent. I no cal enganyar-se, sotmetre tres vegades a exposició pública un projecte mitjançant una publicació en el DOGC no és augmentar la participació ciutadana.

Com a resultat d'un procés de decisió poc democràtic, poc transparent i amb una escassa –gairebé nul·la– participació popular, es generen continus conflictes territorials pels traçats i les solucions constructives de les infraestructures, que es podrien superar amb sistemes de presa de decisions més participatius.

D'altra banda, la qualitat constructiva de determinades infraestructures a Catalunya resta lluny d'estàndards aplicables en altres països europeus. Moltes vegades les restriccions pressupostàries obliguen a solucions poc satisfactòries, que incideixen en la qualitat i en la funcionalitat de la via o n'impedeixen la integració paisatgística i ambiental. Les noves eines de finançament no haurien només de servir per construir *més*, sinó per construir *millor*.

Propostes

- Revisarem els protocols dels processos de decisió en l'àmbit de l'obra pública i, molt especialment, en el de les infraestructures de transport. Amb aquesta revisió, l'administració competent estarà obligada a presentar les diferents opcions existents per solucionar un problema determinat i exposar-lo a una consulta pública entre les administracions locals i la ciutadania afectada. Sobre la solució triada es licitarà el projecte constructiu, que admetrà al·legacions.
- Garantirem el respecte més escrupolós cap a les administracions locals, entitats cíviques, empreses i particulars, i ens comprometem a no deixar sense resposta cap al·legació contra cap obra pública d'iniciativa de la Generalitat.
- Garantirem una millora substancial en la qualitat constructiva, funcional, estètica i d'integració paisatgística de les infraestructures a realitzar, com a factor fonamental per obtenir una xarxa de qualitat, la reducció d'una determinada accidentalitat i més acceptabilitat ambiental de les intervencions sobre el territori.
- Iniciarem de forma immediata un programa d'eliminació de risc i de substitució dels perfils perillosos de suport de les tanques de protecció.
- Iniciarem la utilització de mobiliari vial adient en àrees d'interès especial turístic o paisatgístic, com ara carreteres de muntanya, costes del Garraf o espais protegits, per procurar la millora qualitativa de la via i més integració visual.
- Inclourem en el disseny dels traçats d'infraestructures la compactació de servituds en corredors únics, unificant el pas de les infraestructures –viàries, ferroviàries, de telecomunicacions, energètiques, etc. – i minimitzant així l'impacte sobre el consum de sòl i sobre el paisatge.
- Aprovarem un Pla d'eliminació de punts negres d'accidentalitat en la xarxa viària.
- Obligarem a la construcció de carrils d'evacuació d'emergència a les autopistes per a la millora de la seguretat i de la fluïdesa del trànsit en cas d'incident.

Per un territori net i de qualitat

Partim d'un objectiu estratègic i genèric clar: cal desvincular el creixement econòmic de la generació de residus. Només si tenim èxit en aquest aspecte haurem donat sentit al concepte de sostenibilitat.

La política en matèria de residus a Catalunya ha estat decebedora ja que, malgrat que s'han donat les eines per avançar en el compliment dels objectius marcats en els plans de gestió, s'ha constatat el fracàs global de la societat en aquest aspecte.

La mostra d'aquest fet és que el Govern sortint ha fet la revisió del Programa de gestió de residus municipals de Catalunya (Progremic) i ha establert com a objectius per al 2012 aquells que el programa 2002–2006 havia establert per a enguany. Aquest fet ve marcat de manera clara pels antecedents de nul·la voluntat política, per part del Govern de CiU i de molts ajuntaments, d'acostar-nos a l'acompliment dels objectius que justament aquests agents s'havien marcat.

La trista realitat constatada l'any 2003 respecte dels objectius marcats per al mateix any en el Programa de gestió de residus municipals de Catalunya ens ha donat el grau de compliment següent:

	FORM	Paper i cartró	Vidre	Envasos lleugers	TOTAL
Objectius PROGEMIC 2003	40%	60%	60%	15%	36%
Resultats VMP 2003	7,7%	32,4%	40,7%	6,1%	17,3%
Consecució VMP sobre objectius	19,1%	54,0%	67,8%	40,9%	48,0%

Arran d'aquest fracàs (només el 48% d'acompliment), cal plantejar uns nous objectius més ajustats a una visió realista, tot i que no ha de ser inercial sinó enfocada a un canvi de tendència. És a dir, cal marcar-se objectius ambiciosos a partir de l'aplicació conscient d'una nova política en matèria de residus. Els reptes, les amenaces sobre el medi i el territori, i l'alerta social que desperta aquest tema bé valen un esforç convençut i convincent.

Val a dir que el plantejament del Progremic revisat recentment és certament més realista en funció de la conjuntura actual, però no és menys cert que els nous objectius es plantegen partint d'una actitud dubitativa i poc atrevida quant al recorregut que encara queda per fer en matèria de cànons i incentius per bona gestió.

S'ha arribat al final d'una etapa: fins ara els esforços s'han centrat en el tractament dels residus, amb l'establiment (que cal completar) d'una xarxa de plantes que miren de recuperar al màxim els materials no triats prèviament pels ciutadans i que inertitzen la resta perquè pugui ser disposada finalment via incineració o dipòsit. Certament, cal aplicar de manera efectiva les directives europees quant a dos aspectes:

- Tot residu ha d'haver passat per un procés de tractament. Posem fi a l'etapa de la disposició final en massa, indiscriminada.
- La limitació de la disposició final de residus biodegradables.

La nova etapa passa per un esforç definitiu i creïble en la prevenció i la reducció dels envasos que es posen al mercat i per un conjunt de mesures econòmiques encaminades a premiar aquells agents socials que facin la recollida selectiva amb qualitat i alhora a desincentivar els comportaments irresponsables quant a l'incompliment de la normativa.

D'altra banda, en el marc de la Unió Europea s'està generant un debat ben obert quant a la gestió dels residus en el qual hom observa amb preocupació l'aprimament de la línia legal entre l'eliminació per incineració i la valorització energètica per coïncineració dels residus.

Caldrà ser molt curosos en com Catalunya aplica la legislació que resulti d'aquest debat, però Esquerra aposta fermament per la limitació de la valorització energètica de residus restringida a l'ús de determinades fraccions de biomassa com a combustible derivat de residus i sempre després d'anàlisis rigoroses i inequívokes sobre el seu balanç ambiental de cicle de vida sobre el medi i sobre les persones. L'ús generalitzat de CDR, encara que amb balanços positius, pot servir d'excusa per a determinats actors polítics per relaxar les actuacions preferents en prevenció i reutilització.

El sòl, l'aire i les aigües –continentals o marines– del nostre país pateixen una pressió molt gran per part de l'activitat humana en forma de contaminació o degradació. Aquest fet no és un peatge inevitable per al progrés i per a la qualitat de vida, al contrari, la qualitat de vida de les persones queda perjudicada en forma de molèsties, degradació de l'entorn o problemes de salut que en determinats casos poden esdevenir molt greus. Es calcula que cada any moren als Països Catalans unes 5.000 persones a causa de la contaminació atmosfèrica.

Cal, doncs, no abaixar la guàrdia en aquest terreny i ser cada cop més exigents i més curosos amb els usos i les activitats que es desenvolupen en el nostre territori.

En un altre sentit, els problemes de l'escalfament global derivat de l'activitat humana han de ser una prioritat per a qualsevol govern del planeta. En aquest sentit, cal anar aplicant totes les mesures que estiguin al nostre abast per tal de frenar una tendència que pot perjudicar tothom, sense excepció.

RESIDUS

AVANÇAR EN LA FISCALITAT I LA PREVENCIÓ

Volem elaborar una normativa sobre prevenció de producció de residus que permeti assolir objectius ambiciosos de reducció. Avançar en una incidència més alta de la fiscalitat sobre el tractament de residus. Estendre les mesures de gestió avançades als residus industrials i de la construcció.

Propostes

- Aprovarem una llei catalana d'envasos i residus d'envasos que afronti la generació de residus en dos aspectes:
  - Tractament fiscal diferencial dels envasos en funció del seu balanç ambiental de cicle de vida.
  - Generalització del sistema de devolució, dipòsit i retorn sobre el sistema de distribució i venda al públic amb l'objectiu de reduir sensiblement la posada al mercat d'envasos i d'incentivar-ne la reutilització.
- Establirem la progressivitat temporal en els cànon sobre l'abocament de residus i sobre la incineració. Implantarem un cànon per als residus de construcció.
- Implantarem un programa de gestió de residus industrials encaminat a:
  - La reducció sensible dels residus generats.
  - L'impuls eficient d'una borsa de subproductes que creï un mercat eficient d'aprofitament.
  - L'establiment d'un cànon sobre la disposició final dels residus finals que incentivi l'entrada en el mercat de subproductes.
- Proposarem eliminar la incineració com a sistema finalista de tractament de residus, i n'incrementarem la fiscalitat mentre es realitzi.
- Proposarem la consideració restrictiva de l'ús de combustible derivat de residus al procedent de biomassa. Qualsevol altra consideració en aquest sentit haurà de ser analitzada per un servei públic d'estudi de l'aplicació de la valorització energètica.
- Augmentarem la capacitat fiscalitzadora de l'Administració mitjançant una dotació humana i econòmica suficient.
- Revisarem la llei de residus amb les següents línies bàsiques:
  - Establiment clar de la jerarquia en la gestió dels residus, tant en els sistemes de separació com en els de tractament.
  - Regulació efectiva de la valorització energètica i de l'ús de combustible derivat de residus.
  - Establiment de sancions per incompliment per part també de les administracions públiques.
- Implantarem objectius de reducció i selecció per municipis.

QUALITAT AMBIENTAL

REDUCCIÓ D'EMISSIONS

Propostes

- Determinarem les mesures aplicables des del Govern de la Generalitat per contribuir a la reducció d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.
- Presentarem un Pla estratègic per a la reducció de les emissions difoses de gasos d'efecte hivernacle.
- Crearem, a través d'una universitat, un Centre d'Estudis sobre Canvi Climàtic a la Mediterrània, amb dedicació especial als impactes sobre el clima, els espais i els ecosistemes mediterranis.
- Realitzarem el catàleg de sòls contaminats i vulnerables de Catalunya.

DESPLÈGAMENT COMPLET DE LA NORMATIVA

Propostes

- Desplegarem completament tota la normativa referent a qualitat ambiental pendent de desplegament.
- Modificarem la Llei 3/1998 perquè permeti garantir la plena aplicació del text, sense perjudici del compliment dels propòsits. Això pot comportar:
  - Simplificació de la documentació en la tramitació del permís ambiental.

- Implantació de la tramitació telemàtica dels permisos ambientals.
- Descentralització en municipis o consells comarcals (de més de 50.000 habitants) de les autoritzacions i les llicències ambientals que no necessitin declaració d'impacte ambiental.
- Creació d'un cos d'inspectors ambientals.
- Accelerarem l'extracció i el tractament adient dels fangs del riu Ebre a Flix.
- Actualitzarem i refundrem les normatives d'usos de les zones litorals, en especial la coordinació de la regulació de la navegació d'esbarjo i d'activitats esportives.
- Promourem el desplegament complet de la Llei de prevenció contra la contaminació acústica, amb un programa específic d'ajuts i formació als ajuntaments i consells comarcals per implantar-la.
- Promourem el desplegament complet de la Llei contra la contaminació lumínica, amb un programa específic d'ajuts i formació als ajuntaments i consells comarcals per implantar-la.

REDUCCIÓ DE LA CONTAMINACIÓ ATMOSFÈRICA

Cal implantar les mesures necessàries per a la reducció de la contaminació atmosfèrica a les àrees urbanes del nostre país.

Propostes

- Presentarem un Pla estratègic de lluita contra la contaminació atmosfèrica, amb participació interdepartamental.

COMBATRE LA CONTAMINACIÓ ELECTROMAGNÈTICA

Propostes

- Avançarem en el coneixement de fonts de contaminació poc conegudes, com ara l'electromagnètica.
- Realitzarem un cens de focus emissors de contaminació electromagnètica, que implementarem amb una xarxa de mesurament de les emissions. Més endavant, amb aquestes dades, es realitzarà un estudi d'avaluació dels possibles impactes sobre la població.

Un pas endavant en la nova cultura de l'aigua

La gestió del cicle de l'aigua va fer un tomb important en el moment en què es va descartar el transvasament de l'Ebre –un compromís electoral d'Esquerra, promotora, des d'un bon començament, de la lluita antitransvasament, al costat de la majoria social del territori. Alhora, però, va quedar mancada d'una veritable alternativa de model de gestió per part de l'Administració que generés un canvi d'hàbits significatiu i que donés sortida a la demanda generalitzada d'aplicar un nou sistema de gestió d'un bé limitat i escàs en el nostre país com és l'aigua.

L'acord de govern del consell executiu anterior ja marcava, arran de l'aportació d'Esquerra, una inflexió en la política que havia d'establir les línies estratègiques en l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA). La feina ja s'ha iniciat i cal continuar en la tasca d'impregnar tota l'Administració, des de la direcció fins a l'últim enginyer o inspector, de la filosofia que emana de la Directiva marc de l'aigua, d'obligat compliment i que representa una nova manera d'entendre que, en política d'aigua, no estem parlant només d'un bé sinó d'ecosistemes aquàtics. Sota aquest criteri, la visió d'ecosistema integrat ha de ser l'eix argumental de tota la política de l'aigua, des de la gestió efectiva de la demanda, la millora de l'eficiència de transport allà on convingui, la transformació de sistemes de regadiu, la limitació de determinats usos i la recuperació d'espais fluvials com a fonaments d'una piràmide en què el subministrament i el sanejament de qualitat han d'estar garantits per tot el territori.

Els darrers anys, però, Iniciativa per Catalunya, al capdavant de l'ACA, no ha estat capaç de reconduir eficaçment la nefasta gestió clientelària bastida per Convergència i Unió en els governs anteriors. Això ha dut a una situació de gestió de l'aigua quasi hipotecada i parcialment paralitzada, un fet que ha representat un dels dèficits de gestió del Govern més clars, malgrat les queixes reiterades que Esquerra ha efectuat aquests darrers anys, fins i tot des de dins del Govern mateix.

En aquests moments, de totes les alternatives que ofereix l'aplicació del que s'ha convingut a denominar la *nova cultura de l'aigua* només s'han aplicat amb decisió aquelles que representen grans inversions i que haurien de destinar-se a llocs on no hi hagués cap altra alternativa possible, que són les plantes de dessalinització. Correm el risc, a Catalunya, de pensar que les plantes dessalinitzadores seran la gran solució, mentre que els costos econòmics i els consums energètics necessaris qüestionen profundament aquesta imatge. Podríem arribar a l'absurd que aquest camí ens dugui a relaxar tots els esforços en control del consum i que a la llarga sigui inevitable la proposta de nou transvasament. Hem d'evitar aquesta possibilitat.

ESTALVI

INVERSIÓ EN PROGRAMES D'ESTALVI QUANTITATIVAMENT RELLEVANTS.

Programa d'estalvi en l'àmbit urbà per tal de poder assolir l'any 2025 un estalvi real de més de 100 hm₃.

Propostes

- Afavorirem la instal·lació d'un paquet d'estalvi en un milió d'habitatges ja construïts (el 25% dels habitatges actuals a Catalunya). Es destinaran 5 M d'€ en quatre anys a aquesta acció.
- Per afavorir l'estalvi en els edificis de nova construcció, ajudarem a implementar el decret d'eco-eficiència, i el complementarem amb mesures que impulsin decididament la implantació de sistemes de doble xarxa d'aigües grises i d'aprofitament pluvial.
- Aplicarem un cànon de disponibilitat en alta per tal d'incentivar les empreses subministradores en baixa a sectorialitzar les xarxes i reduir-ne les pèrdues.
- En l'àmbit comercial, dissenyarem una campanya de difusió de mecanismes i hàbits estalviadors adreçats al sector, especialment en els municipis on el sector de serveis tingui més pes.

INVERSIÓ EN PROGRAMES D'ESTALVI QUANTITATIVAMENT RELLEVANTS.

PROGRAMES D'ESTALVI D'AIGUA EN LA INDÚSTRIA

Propostes

- Establirem una línia d'ajuts a les indústries que vulguin implementar la millor tècnica disponible en matèria d'estalvi d'aigua, especialment en els àmbits metropolitans de Barcelona, Tarragona, Lleida i Girona i en els cinc àmbits de més consum (químic, alimentari, tèxtil, paperer i d'adob de la pell).

INVERTIREM EN PROGRAMES D'ESTALVI QUANTITATIVAMENT RELLEVANTS.

PROGRAMA D'ESTALVI D'AIGUA EN USOS AGRÍCOLES

Propostes

- Destinarem 5 M d'€ a la substitució de regs ineficients per sistemes eficients.
- Impulsarem els mecanismes i estudis que permetin establir bancs d'aigües en zones on hi ha cabal i usuaris suficients.

REUTILITZACIÓ D'AIGÜES

REUTILITZACIÓ D'AIGÜES RESIDUALS TRACTADES

Proposta

- Proposarem un programa de reutilització d'aigües residuals tractades, amb l'objectiu de reutilitzar-ne el 40% el 2010.

REUTILITZACIÓ D'AIGUA DE PLUJA

Proposta

- Implementarem de manera generalitzada el criteri que totes les noves urbanitzacions construeixin una doble xarxa d'evacuació d'aigües residuals i d'aigües pluvials.
- Promourem l'extensió de l'obligatorietat de recollida d'aigua pluvial en edificis per a usos propis.
- Simplificarem els procediments administratius per a l'ús d'aigua de pluja en l'àmbit domèstic.

REESTRUCTURACIÓ ADMINISTRATIVA

L'ACA, EINA EFICIENT I SOSTENIBLE; NO MAQUINÀRIA PESANT

És urgent emprendre la reestructuració del funcionament de l'Agència Catalana de l'Aigua amb la creació i el reforçament de diversos grups de treball estables, i la promulgació de mecanismes més àgils i eficients.

Propostes

- Farem que l'àrea de planificació del medi de l'ACA sigui vinculant estratègicament per a tota l'Agència.
- Dotarem de més mitjans humans i materials l'àrea d'inspecció de l'ACA per tal d'eliminar la sensació d'impunitat en les agressions als ecosistemes fluvials.
- Farem més àgil la maquinària de l'ACA per tal de resoldre en el temps adequat els expedients.
- Dotarem l'ACA d'un finançament adient per tal de reduir-ne el dèficit i poder atendre les actuacions de sanejament i subministrament que no poden esperar. Cal donar resposta real i eficaç a les demandes i les necessitats dels municipis.
- Crearem el grup de gestió integral de conques, per fer més eficient el treball de l'ACA.
- Donarem prioritat al grup de treball sobre la reutilització, amb més exigència sobre la qualitat de la depuració com a base per incrementar la recuperació.
- Crearem el grup de treball estable sobre la sequera que elabori un Pla de gestió de sequeres que permeti passar de les actuacions per decret a la prevenció i mitigació dels efectes.

Cap a una nova cultura de l'energia

L'energia ja és el tema prioritari en l'agenda dels governs principals del món i el nostre país no en pot restar al marge. Sobre la nostra societat pesen dos factors determinants: Catalunya no disposa de recursos energètics tradicionals propis, però, a més, no disposa de plena capacitat d'actuació en política energètica.

És cert que bona part de la política energètica del nostre país es decideix a Madrid i, evidentment, amb criteris d'estat, d'Estat espanyol, concretament. Per això sovint sobre el nostre territori pesen decisions que no tenen lògica local: la línia d'interconnexió amb França o les pretensions de limitació de la capacitat eòlica en són dos exemples recents.

De tota manera, això no ha de fer pensar que des d'aquí no es pot fer res. Es pot fer, i molt, encara que històricament la Generalitat no hagi fet res en aquest aspecte. En aquest sentit, el Pla de l'energia, malgrat els evidents avenços que comporta, ignora factors tan fonamentals com les conseqüències de l'esgotament del petroli (que comença a donar signes d'evidència) o la més que evident inviabilitat econòmica i tecnològica de la indústria nuclear actual, que no es mostra vàlida com a alternativa.

Per tot això, cal que el país desenvolupi una estratègia de preparació per a les conseqüències que es poden esdevenir de l'esgotament del petroli, de l'aturada nuclear (necessària i inevitable) i de la manca d'alternatives viables en l'actualitat. Aquest serà un procés lent i variable, però només aquells països que es preparin en sortiran ben parats.

En aquests moments no es disposa de cap font d'energia capaç de substituir el petroli completament i amb plenes garanties. El gas natural segueix el cicle del petroli, amb uns quants anys de retard, les energies renovables conegudes no estan encara suficientment desenvolupades per realitzar la substitució a gran escala, el carbó –amb més reserves que el petroli– topa amb les limitacions obligades de Kyoto, i les energies que s'estan estudiant no presenten encara garanties de ser cap realitat tangible les properes dècades.

Hi ha dos casos a part: l'hidrogen i l'energia nuclear. En el cas de l'hidrogen, es tracta d'un possible substitut com a combustible, però cal produir-lo i això requereix disposar d'un sistema primari de consum d'energia perquè la producció sigui viable. Resoldre la producció d'hidrogen amb energies renovables seria del tot desitjable i, tot i que encara no està desenvolupat plenament, ja existeixen experiències interessants.

L'energia nuclear és un cas a part, especialment perquè el sector ha realitzat grans esforços –aprofitant les limitacions del protocol de Kyoto– per posar de nou en actualitat el debat sobre la conveniència del relançament de l'energia nuclear. Davant d'això, cal tenir clar que la indústria nuclear no ha solucionat, ni de bon tros, els problemes ambientals i econòmics que van significar l'aturada en la seva progressió. La generació actual de reactors és obsoleta i res sembla indicar que la següent generació –en fase de recerca a França– sigui operativa abans dels propers 30 anys. Això, afegit als seriosos problemes de costos i finançament (si no hi intervé el finançament públic), i al fet que els combustibles –urani o plutoni– són relativament escassos, fa que planegin seriosos dubtes sobre la viabilitat de la proliferació de l'energia nuclear. El programa nuclear més gran actualment és el de la Xina, que ha programat 44 reactors en quinze anys i, així i tot, només cobrirà un 4% de la demanda elèctrica del país.

L'energia nuclear, doncs, no representa cap alternativa i, a tot estirar, podria representar una alternativa de transició estrictament local en alguns casos.

Tots els experts coincideixen precisament que no hi haurà de cap manera una sola solució a la crisi energètica, sinó que les solucions seran locals i que s'obtidran a partir de diferents còctels energètics en què només hi haurà un element comú en tots: l'estalvi.

En un país sense competències energètiques i sense reserves de combustibles fòssils l'única opció que resta és fer una aposta ferma per aquells sectors que ens puguin encaminar a una drecera de menys dependència dels productes fòssils, de substitució de determinades indústries lligades al cru i d'aprofitament màxim dels recursos naturals que sí que hi ha disponibles. Això representa una aposta sense contemplacions i ja sense dubtes per les energies renovables, en el sentit més ampli possible, dirigint esforços de recerca, industrials, de formació, d'implantació i de màxim aprofitament en tots els nivells.

El Pla de l'energia representa una eina potent per iniciar un canvi de tendències en els usos i consums de l'energia, però cal recordar que va néixer amb algunes mancances que cal corregir com més aviat millor. Al llarg de l'any 2007 caldrà realitzar-ne una primera revisió, segons preveu el mateix pla, i serà el moment d'introduir canvis substancials en les hipòtesis de base i en alguns dels objectius i reptes previstos. El Pla de l'energia preveu mesures interessants en els camps de l'estalvi i l'eficiència, té un contingut acceptable en els temes de recerca, però pateix d'un cert continuisme d'anar fent en els capítols corresponents a infraestructures i a energies renovables.

En l'apartat d'infraestructures cal establir una diferenciació del que és generació i del que és la xarxa de distribució i transport. En generació, Catalunya té un balanç proper al zero entre generació i consum, però es continuen tramitant projectes de grans centrals productores d'energia, amb una important concentració en dues àrees molt concretes: les Terres de l'Ebre i l'àrea de Barcelona. És una situació a la qual caldria posar remei; caldria aconseguir una distribució territorial més estesa i una potència instal·lada més adequada a les necessitats del moment.

Pel que fa a la xarxa de transport i distribució, l'Estat espanyol manté el projecte d'interconnexió amb França per la Catalunya Nord, que presenta un alt rebuig social i una discutible justificació ambiental, com s'ha demostrat a bastament, i que actualment és el projecte més conflictiu. Pel que fa a la distribució, segueixen el baix nivell d'inversions i la lentitud en la millora de la xarxa.

L'ENERGIA, EN LA LLISTA DE PRIORITATS

CAL FER DE LA QÜESTIÓ ENERGÈTICA UNA PRIORITAT DEL GOVERN DE CATALUNYA

Els canvis en els sistemes de proveïment energètic que es poden intuir a llarg termini són importants i no podem esperar asseguts a veure com es produeixen i com pot quedar enrere el país en aquest sentit. Cal fixar les bases per preparar el país per als canvis que s'han de produir en el sector energètic.

Aquests canvis tindran –tenen ja, amb els preus del cru– unes repercussions importants en els sistemes de producció i en alguns dels sectors econòmics més actius, i és per això que cal una implicació general en aquesta qüestió.

Propostes

- Promourem la creació de l'Agència Nacional de l'Energia (ANE), com a ens interdepartamental de planificació i gestió.
- Establirem el funcionament, dins l'ANE, d'una Oficina per a la Prevenció de l'Esgotament del Petrolí.
- Impulsarem la creació d'un consorci energètic català, format per les administracions, l'empresa privada, les universitats i el sector tècnic, per tal d'impulsar el canvi de la tecnologia energètica al país, en especial, la implantació d'energies renovables i l'impuls de la recerca i la seva aplicació, així com per possibilitar l'aparició d'un sector energètic industrial a Catalunya, basat en les noves tecnologies de l'energia.
- Elaborarem plans de gestió energètica en cadascuna de les àrees del Govern.

FER ARRIBAR A LA POBLACIÓ LA NECESSITAT DE GESTIONAR AMB CURA UN RECURS ESCÀS

Això vol dir assolir un grau de conscienciació com el que s'ha assolit en el cas de l'aigua, encara que l'energia no pateixi episodis sobtats com les sequeres. Cal prendre consciència del luxe que representa gaudir dels subministraments energètics.

Propostes

- Desenvoluparem campanyes en què s'equipari l'energia amb la resta de béns escassos i en què es remarqui, per tant, la necessitat de fer-ne un ús racional.

TRENCAR LES BARRERES D'UN MERCAT CAPTIU

Incidir en el mercat energètic per millorar la competitivitat, la qualitat del subministrament i la desincentivació del consum.

Cal introduir elements distorsionadors en el mercat energètic per tal de trencar les inèrcies dels monopolis sectorials i avançar en una millora efectiva del servei. Cal promoure un sector energètic propi que, al costat dels grans grups ja existents, aporti proximitat i diversitat al mercat de la generació i de la comercialització.

Propostes

- Promourem l'aparició d'un grup industrial català potent en la generació elèctrica, especialment en fonts renovables.
- Promourem l'aparició d'un operador comercialitzador basat en les energies netes.
- Crearem un ens gestor de la distribució per al control de la qualitat del servei i de l'accés a la xarxa.

EL SECTOR DE LES ENERGIES RENOVABLES, ESTRATÈGIC PER A LA NOSTRA ECONOMIA

APOSTAR PEL SECTOR DE LES ENERGIES RENOVABLES COM A SECTOR ESTRATÈGIC

Volem fer del sector de les energies renovables –en la totalitat del cicle: recerca, indústria, implantació, coneixement... –un sector estratègic per al país, des dels punts de vista industrial i energètic. Calen noves eines legals que afavoreixin la implantació completa del cicle industrial de les energies renovables al nostre país.

Propostes

- Dotarem al consorci energètic amb les capacitats legals i financeres necessàries per al desenvolupament de tot aquest procés.
- Establirem un programa d'ajuts i inversions per a la creació i la implantació d'empreses de recerca i disseny del sector de les energies renovables.
- Promourem la implantació d'una factoria de silici de grau solar.
- Promourem la implantació de factories de muntatge de tecnologia solar i eòlica.
- Impulsarem en aquesta legislatura la creació de tres *polígons d'impacte positiu* que atreguin empreses relacionades amb la nova economia ambiental (energia, nous materials, tecnologia del silici, indústria agroalimentària o química sense impacte, recerca ambiental, etc.) que excel·leixin en el baix o nul impacte ambiental i que trobin uns emplaçaments modèlics pel que fa a infraestructures ambientals, subministraments sostenibles i integració paisatgística, territorial i social, i que, alhora, serveixin de model per a futures actuacions.
- Crearem centres de recerca en noves energies i nous materials, especialment aquells susceptibles de ser desenvolupats al mateix país.
- Presentarem la Llei sobre la producció energètica neta i renovable.

REVERTIR LA FISCALITAT SOBRE LES ENERGIES CONTAMINANTS EN LES ENERGIES RENOVABLES

Cal crear elements de pressió fiscal sobre les energies contaminants que reverteixin en la promoció de les energies renovables.

Propostes

- Instaurarem un impost sobre la producció energètica contaminant.
- Crearem un fons de promoció de les energies renovables a partir dels impostos creats sobre la producció elèctrica en tèrmiques i nuclears.

DESENVOLUPAMENT DEL PLA DE L'ENERGIA 2006–2015

DESENVOLUPAR EL PLA DE L'ENERGIA

Ens comprometem a desplegar en la màxima capacitat el Pla de l'energia 2006–2015, en els continguts actuals, amb la màxima extensió possible, en aquells aspectes més rellevants.

Propostes

- Promourem el desplegament immediat del nou sistema d'implantació eòlica, des de criteris ambientals i d'eficiència, i amb voluntat d'equilibri territorial.
- Presentarem un programa d'implantació de centrals de biomassa.

- Presentarem un programa d'implantació de centrals fotovoltaïques.
- Dotarem efectivament els programes de recerca sobre energies renovables i nous materials.

REVISIÓ DEL PLA DE L'ENERGIA

Ens comprometem a la revisió a fons del pla durant el 2007, especialment en les hipòtesis de base i en l'increment dels plans i de les mesures d'estalvi.

Propostes

- Promourem la revisió del Pla de l'energia, segons preveu el mateix pla i sota els criteris que Esquerra va indicar en les seves propostes: prioritització de l'estalvi, increment de les renovables, tancament nuclear, afavoriment del sector industrial, distribució territorial, previsió del pic del petroli o incidència efectiva sobre el transport.
- Hi inclourem propostes més severes sobre l'estalvi energètic, amb dotació i calendari de compliment.
- Estendrem els requeriments del decret d'ecoeficiència al parc d'habitatges existents, amb la dotació d'un programa de subvencions i d'ajuts per desenvolupar-lo.

TREBALLAR PER A UNA APAGADA NUCLEAR RACIONAL

ABANDONAR L'ENERGIA NUCLEAR EN UN TERMINI RAONABLE

Tot i no disposar de la competència directa per executar un tancament nuclear, el Govern de la Generalitat ha de fer una proposta agosarada i assenyada alhora de tancament de les centrals nuclears que hi ha a Catalunya.

Propostes

- Proposarem al Ministeri d'Indústria espanyol un pla d'apagada nuclear basat en les dates de saturació de piscines de combustible.
- Crearem un Consorci de Recerca en Tecnologia Nuclear per a l'aprofitament del bagatge tecnològic i científic assolit.
- Ens oposarem que cap municipi català aculli el magatzem centralitzat de residus nuclears.

INFRAESTRUCTURES ENERGÈTIQUES. QUÈ I ON?

ESTABLIMENT DE LES PRIORITATS PEL QUE FA A INFRAESTRUCTURES ENERGÈTIQUES

Cal la determinació de les infraestructures necessàries segons els balanços energètics del Principat i tenint en compte, com a concepte fonamental, l'apropament de la generació als punts de consum. Cal una millora generalitzada de la xarxa de distribució.

Propostes

- Desestimarem la realització de la interconnexió amb la xarxa estatal francesa.
- Exigirem un estudi acurat sobre la necessitat i l'impacte del projecte de línia de 400Kw Salàs–Graus.
- Limitarem a dues les localitzacions de nous cicles combinats a Catalunya, concretament a les comarques de Girona, i preveurem les corresponents infraestructures gasístiques.
- Establirem l'obligació en cada nova instal·lació convencional d'invertir per valor del 15% de la seva potència nominal en energies renovables.

- Promourem el soterrament de les línies d'alimentació del TGV a Riudarenes i Santa Llogaia.
- Presentarem un pla de foment de la microgeneració i d'eliminació dels obstacles d'evacuació.
- Determinarem les zones energèticament saturades mitjançant un decret. La primera d'aquestes zones seria la totalitat de la vegueria de l'Ebre. El límit màxim restaria en el 80% de la potència autoritzada en el moment de la declaració.
- Elaborarem un programa d'aprofitament energètic de sostres industrials, amb la conciliació dels interessos dels inversors i dels propietaris industrials. En aquest sentit, fomentarem les iniciatives cooperatives o associatives que permetin aprofitaments amplis en polígons o zones industrials.
- Promourem que en la propera legislatura dues de les noves accions de sòl industrial ja portin incorporat el concepte de polígon energètic, que inclogui d'entrada les infraestructures energètiques promogudes per inversors externs, que revertirien en els propietaris de les noves naus.
- Prioritzarem l'execució de nova xarxa elèctrica en la millora, la renovació, l'extensió i el desimpacte de la xarxa de distribució, així com l'execució del Pla Tramuntana de subestacions de transformació i l'execució de les línies d'evacuació necessàries per als projectes de parcs eòlics.

Mesures d'economia ambiental

Una de les estratègies que més efectives s'han mostrat en les economies occidentals per al canvi d'usos i hàbits d'empreses, administracions i particulars ha estat la internalització dels costos ambientals de les diferents activitats mitjançant l'aplicació de fórmules de l'anomenada *fiscalitat ambiental*.

En aquest sentit, cal buscar les fórmules adients per tal que la pressió recaigui no sobre el consumidor final sinó sobre els guanys d'aquelles activitats que es beneficien d'una activitat molesta o perjudicial per al medi ambient.

Aquestes fórmules han d'anar acompanyades de mesures finalistes que garanteixin que la recaptació d'aquestes taxes i impostos anirà destinada al foment d'activitats més sostenibles, ja sigui mitjançant la reinversió en el mateix sector afectat, ja sigui mitjançant la incentivació d'altres activitats alternatives.

Aquestes mesures encara no han estat gaire desenvolupades al nostre país, generalment per por d'un increment de la pressió fiscal sobre el consumidor final de béns i serveis, però també per la mala premsa de la creació de noves taxes i impostos. Val a dir, però, que algunes iniciatives, com ara el cànon de residus o la progressivitat del rebut de l'aigua, amb pocs anys d'aplicació a Catalunya ja s'han mostrat efectives en el compliment de l'objectiu final.

INICIAR EL CAMÍ PER A LA IMPLANTACIÓ D'UN SISTEMA DE FISCALITAT AMBIENTAL EFECTIVA A CATALUNYA

Desenvolupar mesures fiscals que gravin els sectors més agressius amb el medi ambient, com l'energètic i l'urbanístic, així com les activitats més contaminants. Equilibrar els costos de les activitats locals, netes i sostenibles amb els de les que no internalitzen aquests costos.

Propostes

- Establirem un impost sobre la generació elèctrica a partir de combustibles fòssils i nuclear. La recaptació anirà destinada al foment i la implantació d'energies renovables.
- Estudiarem instruments fiscals per desincentivar les requalificacions urbanístiques.
- Estudiarem instruments fiscals per finançar la despesa pública sobre les segones residències i, en general, els habitatges de molt baixa ocupació.
- Crearem un fons per a la gestió del sòl no urbanitzable no protegit a partir dels recursos que es puguin generar sobre requalificacions i segones residències.

- Estudiarem fórmules de compensació als conservadors del paisatge (sector primari, bàsicament) a partir d'aportacions d'aquells que se'n beneficien (sectors turístic, immobiliari...).
- Estudiarem fórmules sobre la compensació del sobrecost dels serveis municipals per a la població dispersa.
- Recuperarem l'impost de vehicles de motor per part de la Generalitat, equilibrant-lo, compensant els municipis i destinant-ne una part al finançament del transport públic.
- Establirem, en les noves instal·lacions de producció energètica, la inversió en un 15% de la potència instal·lada en una potència equivalent de renovables.

El programa d'Esquerra per les eleccions al Parlament 2006 ha estat coordinat per:

La Vicesecretaria General d'Acció Política amb el suport de la Secretaria Nacional de Política Econòmica, la Secretaria Nacional de Política Cultural, la Secretaria Nacional de Política Social, la Secretaria Nacional de Política Territorial, la Secretaria Nacional de Justícia i Seguretat i la Secretaria Nacional de Política Internacional.

El programa d'Esquerra per les eleccions al Parlament 2006 ha estat redactat per les persones següents:

Carme Capdevila, Josep Bargalló, Josep Huguet, Anna Simó, Marta Cid, Manel Balcells

Miquel Àngel Alfaro, Josep Canals, Albert Castellanos, Bruna Ferrer, Gràcia Ferrer, Alfons Garcia, Pau Llobet, Rosa Mercadé, Magí Rovira, Francesc Sánchez, Quim Sangrà, Macià Serra, Marc Suárez

I amb les aportacions de:

La Secretaria de la Dona; les JERC; la Sectorial de Cooperació Internacional, Pau i Solidaritat; la Sectorial de Comerç, Turisme i Consum; la Sectorial de Polítiques per a Gais i Lesbianes; la Sectorial d'Universitats i Recerca; la Sectorial de Justícia; la Sectorial de Política Econòmica i Financera; la Sectorial de Fòrum Sindical; la Sectorial de Polítiques d'Immigració; la Sectorial de Política Lingüística; la Sectorial de Defensa i Seguretat; la Sectorial de Benestar Social; la Sectorial de Societat de la Informació; la Sectorial de Moviments Socials; la Sectorial de Política Territorial; la Sectorial de la Unió Europea i Política Internacional; la Sectorial de Treball, Autònoms i Economia Social; la Sectorial de Sanitat; la Sectorial de Cultura; la Sectorial d'Agricultura, Ramaderia i Pesca; la Sectorial d'Empreses d'Indústria i Serveis; la Sectorial d'Esports; la Sectorial d'Ensenyament i la Sectorial de Medi Ambient i Energia.

I també donem gràcies a totes aquelles persones que a títol individual ens han fet arribar les seves propostes.